БУТУН ДУНЕ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 73 (3811). | Шанба, 13 апрель 1968 йил. | Баҳоси 2 тийин.

1 МАЙНИ МЕҲНАТ СОВҒАЛАРИ БИЛАН КУТИБ ОЛАЙЛИК!

ҲАМ ПАХТА, ҲАМ САБЗАВОТ

Республикамизнинг йирик хўжаликларидан бири ҳисобланган Оржоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхози борган сари комплекс ривожланяпти. Ҳисоб китобларга кўз югуртирар экансиз, колхозчиларнинг ҳар йилни ҳалол меҳнат қилиш билан якунлаётганликларини кўриб, беҳад қувонасиз.

Бу ерда пахтачилик, сабзавотчилик, боғдорчилик ҳам ривожланган, чорва моллари туёғи кўпайиб боряпти.

Узоққа бормайлик, ўтган йилдаги қилинган ишларга бир назар ташлайлик. Пахтакорлар шу йили уруғлик чигит етиштириш юзасидан социалистик мажбуриятни анча ошириб бажардилар. Ҳосил ҳам чанки бўлмади. Ҳар гектар ердан 36,5 центнердан юқори навли «оқ олтин» етиштириб берилди.

Сабзавоткорлар ҳам пахтакорлардан қолишмай меҳнат қилишяпти. Шу сабабли сабзавотдан қўшни колхозларга қараганда кўп ҳосил олиняпти. Ҳар гектар ердан 10 тоннадан картошка топширилмоқчи бўлинди. Деҳқонлар шунга яраша ҳаракат қилишди. Эртаги, кечки картошкаларни юқори агротехника қоидаларига риоя қилинган ҳолда парвариш қилинди. Вақтида озиқлантирилди, сув берилиб турилди. Чопиқ ҳам сифатли ўтказилди. Оқибатда пландагига нисбатан қарийб икки баравар кўп ҳосил етиштирилди. Аввалги йиллардагидек ўтган йили анчагина гектарга пиёз сепилган эди. Бу экиндан ҳам келган даромад жуда кўп бўлди. Минг-минг қоп саралантан олмадек-олмадек пиёзлар шаҳарлик биродарларимизга тўхтовсиз юбориб турилди.

Колхозчилар помидори, сабзи ва бошқа экинлар парваришини кучайтириб, улардан ҳам 1,5 баравар етказиб даромад олишяпти. Деҳқонлар сабзавот экинларини парникларда етказиб, кўчатларни плёнка остида парвариш қилишни ҳам ўрганиб олдилар. Бу усул яхши натижа беряпти. Кўчатлар далада ўтқазилганига нисбатан 20—25 кун олдин ҳосилга кираётир.

Теплица хўжалиги тез ривожланиб бораётир. Эндиликда фақат ёз ойларидагина эмас, декабрь, январь, февраль ойларида ҳам помидори етиштирилиб, меҳнаткашларнинг дастурхонлари безатилмоқда. Яқинда ана шу парникда етиштирилган помидордан 60 тоннаси сотилди. Йил охиригача қўшимча яна 100 тоннага яқин помидори етиштириб берилади. Етиштирилган ҳосил пешма-пеш савдо дўконларига жўнатиб турилибди.

Далада ҳам иш қизғин. Колхозчилар эса яқингинада ўтқазилган карамларни чопиқ қилмоқдалар. Эртанги экинларнинг ҳаммаси ҳам сифатли парвариш қилиняпти. Ёмғирдан кейин эса қатқалоқ бостан майдонлар юмшатилиб, кўчат томирларининг кўп озуқа олишига тўла шароит яратилмоқда.

Колхозга звено усулида ишлаш қўл келди. Пахтакорлар каби сабзавоткорлар ҳам ана шу прогрессив усулдан кенг фойдаланиб, янглишмадилар. Иш унуми ортди, меҳнат интизоми мустаҳкамланди. Бу эса кўклам экиш кампаниясининг бекамн-кўст бошланишига сабаб бўлди. Эртанги карам, помидори, пиёз ва бошқа экинлар экиш ўтган йилларга нисбатан ўн кун олдин тугалланди.

Хўжаликда мўл ҳосил етиштириш юзасидан бошланган мусобақа борган сари кенг қулоч ёймоқда. А. Ким билан Валентин Цой бошлиқ звенолар бир-бирлари билан мусобақадош. Улар ҳар гектар ердан 40 — 45 тоннадан пиёз етиштириш учун курашмоқдалар. А. Нурматов, З. Шамсиев ўртоқлар бошлиқ комплекс механизациялашган звено аъзолари пландаги 10 ўрнига 18 тоннадан картошка етиштиришга аҳд қилганлар. Марҳамат Маматқулова бошлиқ ва бошқа звеноларнинг аъзолари ҳар гектар ердан 24 тоннадан помидори топшириш учун курашиб, агротехника тадбирларини кенг жорий қилмоқдалар.

Соҳибкорлар ҳам ўз зиммаларига олган мажбуриятни бажариш йўлида астойдил ишлаяптилар. Боғ ва узумзорларни кенгайтириб, ҳосилдорликни ошираётирлар.

— Бу йил, — дейди колхоз раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони А. Эгамназаров, — пахтачилик янада ривожланади. 1100 гектар майдоннинг ҳар гектаридан камида 38 центнердан пахта топширамиз. Ҳозир чуқур ҳайдалиб, сифатли ишлов берилган ерларга уруғлик ташланяпти.

Бу илғор колхоздан қайтар эканмиз, аҳдига вафо қилиб меҳнат қилаётган гигант хўжалик аъзоларининг ишларидан беҳад хурсанд бўлдик. улар бу йил ҳам социалистик мажбуриятни бажариб, мусобақа ғолиблари сафидан яна мустаҳкам ўрин олишига ишончимиз комил.

Э. ҚОДИРОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг штатсиз мухбири.

Янгийўл районидаги «Ленинизм» колхозининг аъзолари чигит экишни сифатли ўтказиш учун дала ишларини тобора кучайтирмоқдалар. Ҳамма тракторлар тўхтовсиз ишлаб турибди, уруғликни тайёрловчилар чигитни экишдан олдин химиявий моддалар билан дориланишига алоҳида эътибор бермоқдалар. Механизаторлар уруғни ерга бир хил чуқурликда, белгиланган миқдорда тушиши учун доим кўз-қулоқ бўлиб турибдилар. Сеялкачилар ўз вазифаларини сидқидил бажармоқдалар.

Экиш кампаниясида колхознинг Ҳомид Миртурсунов бошчилик қилаётган звеноси олдинда бормоқда. Бу звено экишни биринчи тугаллаб ҳозирги кунда карталарнинг тўлиқ бўлиши учун зарур тадбирларни кўрмоқда ва экилган чигитларни тезроқ униб чиқиши учун курашмоқда. Бу звено аъзолари гектаридан 28 ўрнига 32 центнердан ҳосил етиштириш учун мажбурият олганлар. Чигит экишни муваффақиятли ўтказишда сеялкачилардан Қосим Фозилов, Жалил Ғафуров ўртоқлар алоҳида намуна кўрсатдилар. Чигитни звено бошлиғи Ҳомид Миртурсуновнинг ўзи кўнгилдагидай қилиб экди. Суратларда: 1. Ҳ. Миртурсунов звеноси даласида чигит экиш пайти. 2. Звено бошлиғи Ҳ. Миртурсунов.

Н. Тўраев фотоси.

ИЛҒОР ЗВЕНО

Оққўрғон районидаги Бойтинцев номли колхозда ўртоқ Ўроз Юнусов ўн йилдан бери механизатор бўлиб ишлайди. У ўз ишини жони-дилидан севади. Чигит экишда, ғўза қатор ораларига ишлов беришда, машина билан пахта теришда намуна кўрсатиб ишлайди. У бошлиқ звено аъзолари ҳам ҳосилдорликни оширишда пешқадамлик қилмоқдалар.

— Мен, — дейди Юнусов, — звеномизга бириктилган барча техникани ремонтдан чиқариб бўлгач, ер текислашга киришдим. Бу иш ҳам қисқа вақтда бажарилди. Ерларни бороналаб қўйдим. Мана етилган ерларга барака уруғини ташлаяпмиз. Бу иш узоғи билан бир ҳафта ичида бажарилади. Биз 45 гектар ернинг ҳар гектаридан 30 центнердан пахта топширамиз. Мавсумда 100 тоннадан ошириб пахта тераман. Звеномизда илғорликни қўлдан бермасликка ҳаранат қиламиз.

З. АБДУРАҲМОНОВА.

ЖАДАЛ СУРЪАТ

Бекобод районидаги 2-«Далварзин» совхозининг пахтакорлари чигит экишни жадал суръатлар билан олиб бормоқдалар. Бу соҳада 2-бўлим ишчилари олдинда. Бўлимдаги Т. Ҳомидов, Б. Аллоев, Ш. Бойназаров ва К. Бобоев бошлиқ звеноларда кунига 10—15 гектардан ерга сифатли чигит экилмоқда.

Меҳнатсевар пахтакорлар 380 гектар ерга чигитни квадрат-уялаб экишмоқчи.

Т. УСМОНОВ.

МЕТАЛЛУРГЛАР ВАХТАДА

Бекобод металлургия заводининг прокат цехида 300 маркали станда маҳсулотни тез ва сифатли ишлаб чиқариш учун ўзаро мусобақалашиш одат бўлиб қолган. Ҳар ой охирида социалистик мусобақага якун ясалади ва прокатчилар илғор иш усулларини қўллаш, касб «сир»ларини эгаллаш мақсадида тажриба алмашишади.

Ўтган ойда Саид Нуриддинов бошлиқ бригада аъзолари шижоат ва матонат кўрсатиб ишлаб ажойиб муваффақиятларга эришишди. Улар пландан ташқари 40 тонна прокат ишлаб чиқаришди ва ҳаммасига юқори сифат белгиси қўйилди. Фидокорлар шу давр ичида 37 тонна металлни иқтисод қилиб қолдилар.

Маррага иккинчи бўлиб Иван Петров бошлиқ бригада аъзолари етиб келдилар. Бригадалараро бу мусобақанинг маҳсулот сифати ошишига катта нафи тегмоқда. Бир ойда цех бўйича 209 тонна металл тежаб қолинди. Апрель ойида ҳам бригадалараро кураш янада қизиб бормоқда.

М. РЎЗИМАТОВ.

ТИНЧЛИК ВА СОЦИАЛИЗМ МАНФААТЛАРИНИ КЎЗЛАБ

1968 йил 9—10 апрелда КПСС Марказий Комитетининг Пленуми бўлиб ўтди. Пленум «Халқаро аҳволнинг актуал проблемалари ва КПССнинг жаҳон коммунистик ҳаракати жипслиги учун кураши тўғрисида» КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев докладини муҳокама қилди. Пленум бир овоздан қарор қабул қилиб бу қарорда МАРКАЗИЙ КОМИТЕТ СИЁСИЙ БЮРОСИНИНГ ХАЛҚАРО СИЁСАТ СОҲАСИДАГИ ВА ЖАҲОН КОММУНИСТИК ҲАРАКАТИДАГИ СИЁСИЙ ЙЎЛИ ВА АМАЛИЙ ФАОЛИЯТИНИ БУТУНИЧА ВА ТЎЛА-ТЎКИС МАЪҚУЛЛАДИ.

Кейинги йилларда КПСС Марказий Комитетининг пленумлари Совет Иттифоқи ташқи сиёсатининг энг муҳим масалаларини ҳамда партиямизнинг халқаро коммунистик ҳаракатдаги фаолиятига доир энг муҳим масалаларини систематик равишда кўриб чиқмоқдалар. КПСС Марказий Комитетининг куни-кеча ўз ишини тамомлаган Пленуми шуни қайд қилиб ўтдики, халқаро вазият, революцион ҳаракатнинг ривожланиши тўғрисида КПСС XXIII съездида, Марказий Комитетнинг 1966 йил декабрь ва 1967 йил июнь пленумларида, Октябрь революциясининг 50 йиллиги тўғрисидаги докладда берилган умумий анализни, шу ҳужжатларда чиқарилган хулосаларни шундан кейинги рўй берган воқеаларнинг бутун бориши исботлаб бермоқда. КПСС XXIII съездидан кейин ўтган давр ичида партия ишлаб чиққан йўл изчиллик билан амалга оширилаётганлиги туфайли мамлакатимизнинг ташқи сиёсий мавқеи тағин ҳам кўпроқ мустаҳкамланди; Совет давлатининг ўсиб бораётган қудрати ва обрўйи тинчлик ва халқаро хавфсизлик манфаатларига, империализмнинг агрессив сиёсати пайини қирқиш учун олиб борилаётган курашга тобора активроқ хизмат қилмоқда, халқаро коммунистик ҳаракатни жипслаштириш учун курашда қардош партиялар билан яқиндан ҳамкорлик қилиниб, муҳим натижага эришилди.

Мана шу муваффақиятларни Ленин партияси ва совет халқи тинчлик учун, империализмга қарши, социалистик мамлакатларни, халқаро коммунистик ҳаракатни, ҳозирги даврнинг барча революцион кучларини жипслаштириш учун курашдан иборат бош йўлнмизни изчиллик билан амалга ошираётган КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукуматининг синалган раҳбарлиги остида қўлга киритди.

Коммунистик ва ишчи партияларнинг Будапештда (1968 йил февраль—март) бўлиб ўтган Маслаҳат учрашуви қардош партиялар ўртасидаги интернационал алоқаларни активлаштиришда катта воқеа бўлди ва у коммунистик ҳаракат сафларини жипслаштириш тенденциясини мустаҳкамлади. Қардош партияларнинг 1960 йилги Кенгашидан кейин бу Маслаҳат учрашуви коммунистларнинг энг ваколатли халқаро конференцияси бўлди.

Будапештдаги учрашувда Коммунистик ва ишчи партияларнинг халқаро кенгашини 1968 йил ноябрь—декабрда Москвада чақириш ва унга тайёргарлик кўриш тўғрисида қарор қабул қилинди. Шу кенгашда битта масалани: империализмга қарши курашнинг ҳозирги босқичдаги вазифалари ҳамда коммунистик ва ишчи партиялар, барча антиимпериалистик кучлар ҳаракатларининг бирлиги масаласини қўйиш таклиф қилинди.

Пленум коммунистик ва ишчи партияларнинг Кенгашини тайёрлаш ва ўтказиш жаҳон коммунистик ҳаракати жипслиги учун курашнинг энг яқин даврдаги асосий бўғини бўлади, деб ҳисоблаб, Сиёсий бюрога Будапешт учрашуви ахборотида ёзиб қўйилган келишилган позициялар асосида қардош партиялар билан яқин алоқада бўлиб, янги халқаро Кенгашнинг муваффақияти учун бутун куч-ғайратни сарфлашни топширди.

Совет коммунистлари шу нарсага ғоят аминдирларки, қардош партияларнинг бўлажак халқаро Кенгаши коммунистик ҳаракатни ишчилар синфининг пировард мақсадлари учун курашдаги янги тарихий маррага олиб чиқиши лозим.

Варшава шартномаси Сиёсий Маслаҳат Комитетининг шу йил 6—7 мартда Софияда бўлиб ўтган кенгаши кўп мамлакатлар жамоатчилиги ва ҳукуматларининг диққат ва эътиборини ўзига тортган кейинги вақтдаги зўр ташқи сиёсий воқеаларнинг бири бўлди. Шу мажлисда «Американинг Вьетнамдаги агрессияси кенгайтирилганлиги натижасида тинчлик учун вужудга келган хавф тўғрисида Декларация» қабул қилинди. Бу ҳужжат Америка агрессорларини яна бир марта жиддий огоҳлантирувчи ва социалистик мамлакатларнинг курашаётган Вьетнам билан интернационал бирдамлигини, Варшава шартномаси мамлакатлари Вьетнамнинг қаҳрамонона курашига бутун зарур ёрдамни бериб турншга қаттиқ бел боғлаганликларини ифодаловчи ҳужжатдир. Марказий Комитет Пленуми шуни таъкидладики, қардош Вьетнам Демократик Республикасига, Вьетнам халқига берилаётган атрофлича ёрдам Сиёсий Маслаҳат Комитетининг Софиядаги кенгашида партиямиз ва ҳукуматимиз вакиллари Варшава шартномасида қатнашувчи бошқа мамлакатларнинг ва қардош партияларнинг делегациялари билан биргаликда айтганларига мувофиқ давом эттирилиши лозим ва давом эттирилажак.

Сиёсий Маслаҳат Комитети кенгашида муҳокама қилинган яна бир масала, у ҳам бўлса ядро қуролини тарқатмаслик масаласи бўлди. Партиямиз ядро қуролини тарқатмаслик тўғрисидаги шартномага нисбатан Европадаги олти социалистик мамлакатнинг қардош партиялари томонидан биргаликда ишлаб чиқилган позицияга катта аҳамият бераётир. Шу шартномани тезроқ тузиш жаҳондаги барча халқларнинг, барча социалистик давлатларнинг манфаатларига ва хавфсизлигига хизмат қилади.

Пленум Сиёсий Маслаҳат Комитетининг Софиядаги кенгашида қатнашган СССР делегациясининг фаолиятини юксак баҳолаб маъқуллади ва шу кенгаш қабул қилган қарорларни табриклади.

Пленум қардош социалистик мамлакатлар билан алоқаларни янада ривожлантириш борасида Сиёсий бюронинг актив ва ҳар томонлама қилаётган ишларини тўла равишда маъқуллади. Пленум олти социалистик мамлакат партиялари ва ҳукуматлари раҳбар арбобларининг Дрездендаги учрашуви ўз вақтида ўтказилган зарур ва фойдали учрашув бўлганлигини ҳамда унинг аҳамиятини алоҳида уқтириб ўтди. Учрашув қатнашчилари ўзларини қизиқтираётган халқаро проблемалар устида фикрлашиб олдилар ва Варшава шартномасида қатнашувчи давлатлар Сиёсий Маслаҳат Комитетининг Софиядаги кенгашида баён қилинган позициялар бирлигини таъкидладилар. КПСС Марказий Комитети Пленуми социалистик ҳамдўстликнинг сиёсий, иқтисодий ва мудофаа жиҳатидан сира оғишмай мустаҳкамламоқ учун зарур чораларнинг ҳаммасини кўришга партиямиз тайёр эканлигини яна бир марта таъкидлади.

АҚШ империализми қўллаб-қувватлаётган Исроил ҳукмрон доираларининг агрессив ҳаракатлари натижасида Яқин Шарқда сақланиб келаётган аҳволнинг жиддийлигини Пленум қайд қилиб ўтди. Исроил қўшинларини ўзлари босиб олган араб территорияларидан дарҳол чиқартириб юбориш тўғрисидаги талабларни бажариш бу можарони сиёсий бартараф қилиш йўли билан Яқин Шарқдаги тангликни тугатишнинг асосий шартидир.

Совет Иттифоқи араб халқларининг ўз озодлиги, мустақиллиги, даҳлсизлиги ва территориал бутунлиги учун олиб бораётган одилона курашини қўллаб қувватлаш позициясида турибди. Пленум Исроил агрессиясининг оқибатларини тугатиш, оккупация қилинган араб территорияларини озод қилиш, араб мамлакатларидаги прогрессив кучларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш йўлида Сиёсий бюро ва Совет ҳукумати ўтказаётган тадбирларни тўла равишда маъқуллади.

КПСС Марказий Комитети Пленуми Ғарбий Германиядаги реваншизмни ва милитаризмни фош қилиб ташлашга қаратилган сиёсатнинг тўғрилигини таъкидлади ҳамда социалистик мамлакатларни, бошқа тинчликсевар давлатларни ва барча антиимпериалистик кучларни Ғарбий Германия империализмига қарши кураш учун жипслаштириш йўлида КПСС билан қардош партияларнинг биргаликда қилаётган ишлари муҳимлигини уқтириб ўтди.

Пленум шуни қайд қилдики, капитализм билан социализм ўртасида идеология курашиниҳоят даражада кескинлашганлиги тарихий ривожланишнинг ҳозирги босқичи учун характерлидир. Шундай вақтлар бўлган эдики, ўшанда империализм жанг майдонларида социализмни қақшатишга ўзининг асосий эътиборини қаратган эди. Энди аҳвол бошқача. Энди империалистлар социализмнинг асосий кучлари билан бетма-бет келиб тўқнашишга ботина олмаётирлар. Бундай аҳвол социалистик ҳамдўстликнинг ва аввало Совет Иттифоқининг енгилмас мудофаа қудрати туфайли вужудга келди. Эндиликда антикоммунистик пропаганданинг жуда катта жамики аппарати социалистик мамлакатлар, халқаро коммунистик ҳаракат бирлигини заифлантириш, ҳозирги замонинг илғор кучлари орасига нифоқ солиш, социалистик жамиятимизга ичкаридан путур етказишга уриниш учун ҳаракат қилмоқда. Жиддий ларзаларга учраётган ҳамда ички ва ташқи сиёсатда катта-катта мағлубиятларга дуч келаётган империализм ва аввало, АҚШ империализми ҳарбий-сиёсий соҳада авантюралар қилиш билан бир қаторда ўзининг куч ва ғайратини социалистик мамлакатларга, коммунистик ва бутун демократик ҳаракатга қарши қўпорувчиликдан иборат сиёсий ва идеология кураши олиб боришга тобора кўпроқ йўлламоқда.

Душман идеология билан муросасиз кураш олиб бориш, империализмнинг кирдикорларини қатъий равишда фош қилиб ташлаш, КПСС аъзоларини ва барча меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш, партиянинг бутун идеология ишини кучайтириш алоҳида аҳамият касб қилмоқда, барча партия ташкилотларининг энг асосий вазифаларидан бири бўлиб қолмоқда. Барча партия ташкилотларининг бурчи шуки, улар буржуа идеологиясига қарши ҳужумкор кураш олиб боришлари, совет жамиятининг социалистик идеологиясига ёт қарашларни адабиёт, санъатнинг айрим асарларида ва бошқа асарларда кўтариб чиқиш йўлидаги уринишларга қарши актив кураш олиб боришлари лозим. Ғоявий тарбиянинг барча мавжуд воситаларини ҳар бир коммунистнинг ва ҳар бир совет кишисининг коммунистик эътиқодини, совет ватанпарварлиги ва пролетар интернационализми ҳисларини мустаҳкамлашга, ғоявий саботни ва буржуа таъсирининг ҳар қандай формаларига қарши кураша олиш маҳоратини мустаҳкамлашга йўллаш барча партия ташкилотларининг бурчидир.

(Давоми иккинчи бетда)

МОҲИР ПАЙВАНДЧИ

Шариф аканинг пайвандчилик касбини эгаллаганига йигирма беш йилдан ошди. Заводга ишга келганида ёшгина йигитча эди. Мана энди энг тажрибали пайвандчи. Ҳалол меҳнат қилди, кам бўлмади. Дастлабки кунларданоқ касбининг сир-асрорларини билишга астойдил киришгани учун ҳам кўп ўтмай моҳир, ташаббускор пайвандчилар қаторидан ўрин олди. Кўпинча унга масъулиятли ишларни топширилади. У эса билдирилган ишончни доимо оқлаб келмоқда.

Партия ва ҳукуматимиз Шариф Юсуповнинг кўп йиллик самарали меҳнатини Ленин ордени билан тақдирлади.

Моҳир ишчи жамоат ишларида ҳам актив қатнашмоқда, у завод партия комитетининг аъзоси, Тошкент область Советининг депутатидир.

Корхонада Шариф Юсуповни каттадан-кичик юракдан ҳурмат қилади. Ундан ўрнак олишга интилишади. Бу албатта кўп йиллик ҳалол меҳнатнинг мевасидир.

В. СТАРШИКОВ.
«Чирчиксельмаш» заводи.

ШОЛИ КЎПАЯДИ

«Ленинский путь» колхозининг шоликорлари Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети VIII пленумининг «Республика колхоз ва совхозларида дон етиштиришни янада кўпайтириш чоралари тўғрисида»ги қарорини ишлаб чиқаришга татбиқ этишда бир қанча тадбирларни амалга оширмоқдалар.

Ўтган йили 180 гектар ерга шоли экилиб, ҳар гектар ердан пландагидан ташқари 16 центнердан ҳосил олинганди. 1966 йилдагига қараганда ҳосилдорлик деярлик 20 центнерга ортди. Хўжалик аъзолари бу йил ҳам юксак марраларни кўзлаб, баҳорги шоли экишга қизғин тайёрлик кўришди. Ўтган йилнинг кузида гектарига 500 килограммдан минерал ўғит солиниб, шудгорлаб қўйилган 195 гектар шолипояда иш қизғин. Ер текислаш, борона қилиш, бегона ўт илдизларини териб олиш ишлари бажарилмоқда. Шу кунгача 90 гектардан кўпроқ ер бороналаниб, чизелланди. Деҳқонлар 1600 кубометр ҳажмдаги суғориш тармоқларини тозалаб қўйдилар. Ким Григорий, Пак Сергей ўртоқлар бошлиқ шоликорлик бригадаларида иш намунали олиб борилмоқда.

Хўжаликнинг шоликорлари бу йил пландаги 39 центнер ўрнига 55 центнердан шоли хирмони кўтариш йўлида меҳнат қилишаяпти.

Р. АБДУРАШИДОВ,
М. НАЗИРБОЕВ.
Юқори Чирчиқ райони.

ТАСС ахбороти
ОЙНИНГ ЯНГИ СУНЪИЙ ЙЎЛДОШИ

«Луна-14» автомат станцияси тормозлаш маневри ўтказилгандан сўнг 1968 йил 10 апрелда селеноцентрик орбитага ўтказилди ва Ойнинг навбатдаги совет сунъий йўлдоши бўлиб қолди.

«Луна-14» янги сунъий йўлдоши Ой ва космик фазони илмий тадқиқ қилиш соҳасида «Луна» сериясидаги совет автомат йўлдош станциялари бошлаган ишларини давом эттирмоқда.

«Луна-14» автомат станцияси 1968 йил 7 апрелда Ойга учиш траекториясига чиқариб қўйилганлиги илгари хабар қилинган эди.

Станциянинг уч ярим суткалик парвози давомида у билан йигирма марта радиоалоқа сеанси ўтказилди, шу сеанслар вақтида станция аппаратлари ва системаларининг турли иш режимлари текшириб кўрилди ҳамда космик фазода илмий ўлчашлар ўтказилди.

Автомат станцияни Ой сунъий йўлдошининг белгиланган орбитасига чиқариб қўйиш мақсадида шу йил 8 апрель Москва вақти билан соат 22 дан 37 минут ўтганда станция ҳаракатининг траекторияси тўғрилаб қўйилди. Даставвал станция астроориентация ва стабилизация системалари ёрдамида самовий жисмлар (Қуёш ва Ой)га қараб тўғриланди ва унинг траекториясини тўғрилаб қўйиш учун зарур бўлган ҳолатга келтирилди. Шундан сўнг ҳисоблаб қўйилган вақтда ҳаракат траекторияси тўғрилашни таъминловчи двигатель установкаси ишга туширилди. Шундан кейинги сеансларда ўтказилган траектория ўлчовлари станция траекториясини тўғрилаш маневри муваффақиятли бажарилганлигини ва станция Ой юзидан белгиланган масофада ҳисоблаб қўйилган траекторияга чиққанлигини кўрсатди. Траектория тўғрилаб қўйилганидан сўнг олинган параметрларга қараб станцияни селеноцентрик орбитага ўтказиш мақсадида унга тормоз бериш учун зарур бўлган маълумотлар аниқланди.

Станция Ойга яқинлашиб қолганида Ердан берилган команда билан «Луна-14» станциясини автоматик тарзда бошқариш системаси ишга туширилди, шу система программага мувофиқ станцияга тормоз бериш сеанси ўтказилишини таъминлади.

Москва вақти билан соат 22 дан 25 минут ўтганда двигатель установкаси ишга туширилди, станциянинг тезлиги секундига 2190 метрдан секундига 1279 метрга туширилди ва станция селеноцентрик орбитага чиқди.

«Луна-14» автомат станциясига ўрнатилган илмий приборлар ва системалар ёрдамида:

— Ер ва Ой массаси нисбатини, Ойнинг гравитация майдонини ва унинг формасини, Ой йўлдоши орбитаси параметрларининг ўзгариб боришини систематик тарзда, узоқ вақт кузатиш методи билан аниқлаш;

— Станция Ой юзига нисбатан турли ҳолатларда бўлган вақтида, шунингдек станциянинг Ой орқасига ўтган вақтида Ердан станцияга юборилаётган ва станциядан Ерга юборилаётган радиосигналларнинг ўтиши ва стабиллиги шароитларини тадқиқ қилиш;

— Қуёшдан келаётган зарядли заррачалар ва космик нурлар оқимини ўлчаш;

— Ой ҳаракатининг аниқ назариясини яратмоқ учун қўшимча ахборот олиш кўзда тутилади.

Дастлабки маълумотларга қараганда, «Луна-14» станцияси селеноцентрик орбитасининг параметрлари мўлжалдаги маълумотларга яқин бўлиб: Ой юзидан энг кўп узоқлашуви (апоселенида) 870 километр, Ой юзидан энг кам узоқлашуви (периселенида) 160 километр, айланиш вақти 2 соату 40 минут, орбитанинг оғиши 42 градусдан иборат.

Телеметрия маълумотларига қараганда, станция системалари ҳамда Ой ва космик фазони тадқиқ қилишга мўлжалланган илмий аппаратлар нормал ишлаб турибди. «Луна-14» станцияси билан барқарор радиоалоқа қилинмоқда.

Координациялаш-ҳисоблаш маркази олинаётган маълумотларни ишлаб чиқмоқда.

Совет олимлари, конструкторлари, инженерлари, техниклари ва ишчилари «Луна-14» автомат станциясини халқимизнинг байрами — космонавтика кунига бағишладилар.

ТИНЧЛИК ВА СОЦИАЛИЗМ МАНФААТЛАРИНИ КЎЗЛАБ

(Боши биринчи бетда)

Пленум шуни кўрсатиб ўтдики, К. Маркс туғилган куннинг 150 йиллиги муносабати билан ўтказилаётган тадбирлар ва В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига тайёргарлик кўриш идеология ишини юксалтиришнинг, марксизм-ленинизм улуғ идеяларини кенг пропаганда қилишнинг қудратли воситаси бўлиб хизмат қилиши лозим.

Совет Иттифоқи социализмнинг ҳамда миллий ва социал озодлик учун, тинчлик ва халқаро хавфсизлик учун, турли ижтимоий тузумдаги давлатлар билан тинч-тотув яшашни мустаҳкамлаш учун курашаётган барча кучларнинг позициясини янада мустаҳкамлаш йўлидаги курашда зўр суянчиқдир. Мамлакатимизнинг халқаро майдондаги роли ва унинг обрўйи совет экономикасининг тўхтовсиз ўсиб бораётганлигига, мамлакатнинг мудофаа қуввати доимий равишда кучайиб бораётганлигига, ўзининг ленинчи Коммунистик партияси теварагида жипслашган, коммунизм идеалларига чексиз содиқ бўлган халқнинг маънавий-сиёсий бирлигига таянмоқда.

Совет Иттифоқининг позициясини ва халқаро ролини янада мустаҳкамлаш тўғрисида ғамхўрлик қилиш — аввало, иқтисодий қурилиш планларининг бажарилишини таъминлаш, фан-техника тараққиётининг энг янги муваффақиятларига асосланиб социалистик саноатни ривожлантира бериш, қишлоқ хўжалигини тағин ҳам юксалтиришга эришиш, халқ хўжалигига қилинаётган раҳбарликнинг бутун системасини такомиллаштириш борасида партия мўлжаллаб қўйган чораларни оғишмай амалга ошираберишдемакдир.

Социализмнинг биринчи мамлакати бўлган, коммунизм қураётган мамлакат бўлган бизнинг мамлакатимиз намунасининг кучи ҳозирги вазиятда социалистик ҳамдўстликнинг ривожланиши учун, халқаро вазифаларимизнинг ҳаммасини муваффақиятли ҳал қилиш учун алоҳида аҳамиятга эга. Мамлакатимиздаги ишлар нақадар яхши борса, совет халқининг сиёсий онглилиги нақадар юксак бўлса, жаҳондаги ривожланишга, халқаро вазиятга таъсир ўтказмоқ учун бизнинг имкониятларимиз шу қадар кўпроқ бўлади.

Совет Иттифоқининг тобора ўсиб бораётган ички ва халқаро вазифаларини муваффақиятли ҳал қилиш Коммунистик партиянинг раҳбарлик ролини янада оширишни талаб этади. Партия — миллион-миллион кишиларнинг куч ва ғайратини бирлаштириб, битта мақсадга йўллаб турувчи жанговар штабдир, совет халқининг жанговар штабидир. Партиянинг роли ошиб бораётганлиги совет жамияти олдида турган вазифаларнинг мураккаблиги ўсиб бораётганлигидан келиб чиқаётган қонуниятли жараёндир.

Ишчилар синфи, колхозчи-деҳқонлар, совет зиёлиларимиз партиянинг сиёсатини қизғин қўллаб-қувватламоқдалар, чунки халқ манфаатларининг коммунистлар партиясидан кўра яхшироқ ҳимоячиси йўқ ва бўлиши ҳам мумкин эмаслигини партиямиз ўзининг бутун фидокорона фаолияти билан исботлаб берди. Совет кишилари партиянинг раҳбарлик ролини мустаҳкамлашни, партиянинг Ленин васиятларига содиқлигини коммунизм ишининг бундан буёнги ғалабаларини ҳам таъминловчи асосий шарт, деб биладилар.

Яқинда бўлиб ўтган ҳисобот-сайлов партия йиғилишлари, район, шаҳар, область ва ўлка конференциялари партиямиз сафларининг бузилмас бирлигини, партиямизнинг сафлари ленинчи Марказий Комитет теварагида жипслашганлигини яна бир марта яққол намойиш қилди. Партия ташкилотларининг ҳаммаси, коммунистларнинг бутун кўп миллионли армияси КПСС XXIII съезди ва Марказий Комитет Пленумлари ишлаб чиққан ҳамда Марказий Комитет Сиёсий бюроси ва Совет ҳукумати изчиллик билан ўтказиб келаётган ташқи ва ички сиёсатни якдил бўлиб маъқулладилар.

Кейинги вақтларда Совет Иттифоқи меҳнаткашлари партия раҳбарлигида экономикани ривожлантириш ва меҳнаткашлар фаровонлигини ошириш суръатларини тезлаштиришга эришдилар. Беш йиллик биринчи икки йилининг топшириқлари ортиғи билан бажарилди, беш йилликнинг учинчи йили ҳам муваффақиятли бошланди. Биринчи квартал планини мамлакат саноати анча ошириб бажарди. Маҳсулот ишлаб чиқаришнинг ўсиши ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 9,3 процентни ташкил қилди. Қишлоқ хўжалик меҳнатчилари ҳам йилни яхши бошладилар. Чорвачилик маҳсулотларини харид қилиш биринчи квартал плани анча ошириб бажарилди. Мамлакат жанубий районларининг колхозлари ва совхозлари кўкламги дала ишларини уюшқоқлик билан олиб бормоқдалар. Пленумда экономикамизни янада юксалтириш, партия, давлат ва жамоат ташкилотларининг фаолиятини такомиллаштириш зарурлиги кўрсатиб ўтилди. Шу вазифаларнинг амалга оширилиши раҳбар кадрларимизга бевосита боғлиқ. Партиянинг ғоявий чиниққан, содиқ, ўз ишини яхши биладиган ходимлари бор. Кадрларни ардоқлаш, уларга ишониш руҳи партиямизда барқарор бўлиб қолди ва кадрларга нисбатан шундай муносабатда бўлиш тамомила тўғри эканлиги, яхши натижалар бераётганлиги кўриниб турибди. Шу билан бирга партия ижрони текширишни мустаҳкамлашни, талабчанликни ва интизомни янада оширишни зарур деб ҳисоблайди.

Партия омма билан алоқани оғишмай мустаҳкамлашни, сиёсатимиз тўғрисида, мамлакат ичидаги ва чет эллардаги воқеалар тўғрисида оммага кенг ахборот бериб туришни ўзининг бурчи деб ҳисоблайди. Шу жиҳатдан қараганда матбуотимиз, телевидение, радиомизнинг ишини, бутун пропагандамизни яхшилаш, раҳбар ходимларнинг партия активи йиғилишларида, корхоналар ва муассасаларнинг коллективлари олдида доклад ва лекциялар қилиб туришлари тобора кўпроқ аҳамият касб этмоқда. Партия ташкилотларининг идеология ишлари барча меҳнаткашларнинг меҳнат ва ижтимоий активлигини ошириш вазифалари билан, ҳар бир совет кишисининг ишлаб чиқариш топшириқларини бажаришга, беш йилликни муваффақиятли туғаллашга қўшаётган амалий ҳиссаси билан тағин ҳам маҳкамроқ боғлаб олиб борилиши лозим.

Шунга эришмоқ керакки, барча партия ташкилотлари, ҳар бир коммунист идеология фронтида қунт билан ишлайдиган бўлсинлар, партиянинг кучи меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш вазифаларини бажаришни ташкилий ва сиёсий таъминлаш мақсадларига қаратилган бўлсин. Юксак ғоявийлик, таъсирчанлик, ҳужумкорлик, оперативлик, Совет Иттифоқидаги ва Ватанимиз чегараларидан ташқаридаги юз миллионлаб кишиларга тушунарли бўлиш пропагандамизнинг шиоридир. Назариётчи кадрларимиз Маркс ва Ленин идеяларига таяниб, бу идеяларни пропаганда қилишлари, коммунизм учун курашдаги ҳамма янгиликларни умумлаштириб беришлари, революцион назарияни ривожлантираберишлари лозим.

КПСС Марказий Комитети апрель Пленумининг иши тўла якдиллик вазиятида, Ватаннинг сиёсий, иқтисодий ва мудофаа қудратини янада мустаҳкамлашдан, ўзининг ленинчи партияси раҳбарлигида коммунизм ғалабасига йўл очаётган жамиятимизни ҳар томонлама ривожлантиришдан иборат биринчи даражали вазифамизни барча коммунистларнинг, бутун совет халқининг биргаликда ва аҳил бўлиб ишлаши билан бундан буён ҳам муваффақиятли бажараберишимизга қатъий ишонч вазиятида ўтди.

Марказий Комитет Пленуми шуни кўрсатиб ўтдики, ҳозирги халқаро вазият социализм, демократия ва миллий озодлик кучларининг ҳаммаси актив ва биргаликда ҳаракат қилишини қатъий талаб этмоқда. КПСС эса, империализмга кескин зарба бериш ва жаҳон урушининг олдини олиш сиёсатини, социализм мамлакатларининг ҳамдўстлигини мустаҳкамлаш, коммунистик ҳаракатни, барча антиимпериалистик кучларни жипслаштириш сиёсатини бундан буён ҳам ўтказа беради.

Совет халқи КПСС Марказий Комитети апрель Пленуми қарорларини қизғин табрикламоқда, партиямизнинг ленинча ички ва ташқи сиёсатини якдиллик билан қўллаб-қувватламоқда. Халқимиз КПСС Марказий Комитети Пленумининг қарорларига коммунизм қурилишида янги ижодкорлик ишларини қилиш билан жавоб беради.

(«ПРАВДА»нинг 12 апрелдаги бош мақоласи).

КОСМОНАВТИКА КУНИ ШАРАФИГА

Кеча Москва шаҳар меҳнаткашлари ва пойтахт гарнизони қисмларининг Космонавтика кунига бағишланган тантанали йиғилиши бўлиб ўтди.

Йиғилишдан сўнг санъат усталари ижросида катта концерт кўрсатилди. (ТАСС).

САЙЛОВЧИ ВА НАКАЗ

Маҳаллий Советлар фаолиятини депутатлар ҳамда кенг жамоатчиликнинг актив иштирокисиз тасаввур қилиб бўлмайди. Шундай экан, жамоатчи активларни ҳокимиятни бошқаришга кенгроқ жалб этиш, депутатлар ташаббускорлигини тинмай такомиллаштириб бориш маҳаллий Советлар фаолиятининг асоси бўлиб қолиши керак. Бу ўринда Янгийўл район Свердлов қишлоқ Совети ишини табриклаш мумкин.

Шуни мамнуният билан қайд қилиш лозимки, қишлоқда 11 та жамоатчилик асосида депутатлар группалари ташкил этилган. Группалар ўзлари фаолият юритаётган жойлардаги сайловчилардан тушган наказларни сезгирлик билан қараб чиқиб, уларнинг қисқа муддатда бажарилишига эришишмоқда.

40-ўрта мактаб директори Тожиддин Каримов раҳбарлик қилаётган группа депутатларининг фаол иштироки билан Йўлчи Каримов кўчасига водопровод ўтказиш ҳақидаги сайловчилар наказн қисқа фурсатда бажарилди; Барча хонадонларга водопровод ўтказиб берилди.

Ўтган сайловдан буён сайловчилардан 32 та наказ тушган. Шулардан қарийб 20 таси бажарилди. Берилган наказларни бажаришда депутатлардан Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Убайдулла Мусаев, Муҳаббат Рихсиева, Ўғилой Юнусалиева, Насиба Эргашева, Нурхўжа Тўраев ва Мансура Ҳошимова сингари ўртоқлар жонбозлик кўрсатмоқдалар.

Қишлоқни ободонлаштириш масаласи ҳар гал ҳам қишлоқ Совети сессияси кун тартибидаги етакчи масалалардан бири қилиб қўйилади. Шу туфайли ҳам қишлоқда айни пайтда учта касалхона, 10 та медицина пункти, 40 га яқин савдо шоҳобчаси, 17 кутубхона, 11 та мактаб ва учта ҳаммом ҳамда бошқа бир қатор маиший-хизмат кўрсатиш пунктлари ишлаб турибди.

Ҳа, шундай, халққа хизмат — олий ҳиммат эканлигини пухта англаган депутатлар сайловчиларнинг эътиборига сазовор бўлиб келишмоқда.

Т. ТОЖИЕВ,
Х. ТОШТЕМИРОВ,
ишчи-мухбирлар университетининг тингловчилари.

СИЁСИЙ АХБОРОТЧИ

Колхоз партия ташкилотининг секретари Шолдор Йўлдошев сиёсий ахборотчилар составини кўриб чиқиш вақтида ҳар тарафлама фикр юритди.

Мана ҳозир Т. Икромов колхознинг «Халқаро аҳвол» бўйича сиёсий ахборотчилар секциясига бошчилик қилаётир. У ҳар бир сиёсий ахборотчига халқаро аҳвол ҳақида суҳбат ва ахборот уюштиришда қўлидан келганча ёрдам бермоқда. Т. Икромов ўз устида ҳам қунт билан ишлайди. Сиёсий ахборотчилар билан белгиланган кунларда семинарлар ўтказиб туради. Бу суҳбатларда дунё воқеаларидан батафсил тушунтириб, қайси адабиётлардан фойдаланиш зарурлигини уқтиради.

Шунингдек, мамлакатимизда эришилаётган муваффақиятларга оид рақамларни топиш, анализ қилишда сиёсий ахборотчиларга ҳамиша маслаҳатлар бериб боради. Яқинда у секция аъзоларини йиғиб, уларга Америка империалистларининг Вьетнамда кўраётган катта талафотлари, Жанубий Вьетнам Миллий Озодлик Фронтининг қуролли кучлари қўлга киритаётган ғалабалар тўғрисида сўзлаб берди.

Секцияга раҳбарлик қилиш билан бирга Т. Икромов меҳнаткашлар орасида оммавий-сиёсий ишлар олиб боришда ҳам бевосита қатнашиб келмоқда. Ой сайин колхозчилар ва ўзи директорлик қилаётган 51-мактаб ўқитувчилари даврасида Совет Иттифоқининг ташқи ва ички сиёсати ҳақида мароқли лекция ва суҳбатлар ўтказиб турибди. Т. Икромов кўплаб адабиётларни, марказий, республика, область, газеталарини ўқиб боради. Жаҳон воқеаларини ёритиб борувчи «За рубежом», «Новое Время» ва бошқа журналларни варақлаб, суҳбат темаси учун зарур бўлган материалларни ажратиб олади.

— Мен, — дейди сиёсий ахборотчи ўртоқ Т. Икромов, — суҳбат учун танланган ҳар бир темага икки ҳафта давомида тайёргарлик кўраман.

А. РАШИДОВ.
Юқори Чирчиқ районидаги Калинин номли колхоз.

БУЮК ҲАЁТ САҲИФАЛАРИ

3. МАРКСИЗМНИНГ ИҚТИСОДИЙ НАЗАРИЯСИ

Лондондаги муҳожирликнинг дастлабки йилларида Маркс ва унинг оиласининг турмуш шароити ниҳоятда оғир бўлди. «Қашшоқлик уни бўғиб турар эди» (Ленин). Доимий ташвиш, мунтазам оч-наҳор қолиш, Лондондаги энг камбағал районда жойлашган зах ва катакдек хона — буларнинг барчаси саломатликка завол эди. Унинг етти фарзандидан атиги уч қизи тирик қолди.

Оғир моддий шароитларга қарамай, Маркслар оиласи яшаб турган уйнинг эшиги унинг партиядош ўртоқларига, бегона юртда мусофирликда юрган ишчи-муҳожирларга ҳамиша очиқ эди. Очиқ чеҳрали ва меҳрибон Женни, ғамхўр «уй бекаси» Ленхен Демут ташриф буюрган ҳар бир меҳмонни исинтириш ва овқатлантиришга тайёр эдилар. Кейинчалик улардан қанча-қанчаси кейин пайтларда кўрсатилган ана шу мурувватни миннатдор бўлиб анча вақт хотирлаб юрганлар.

Энгельс Маркс оиласига моддий ёрдам бериб туриш мақсадида Манчестерга кўчиб борди, кейинчалик савдо фирмасида шерикчилик қила бошлади. 20 йил мобайнида улар турли шаҳарларда яшаб, аҳён-аҳёнда кўришсаларда, деярлик ҳар куни хат ёзишиб турдилар. Марксизм икки асосчисининг ана шу йиллардаги ёзишмалари бир ярим минг хатдан кўпроқдир. Бу ёзишмалар икки буюк заковат эгасининг бемисл ижодий иноқлиги, революцион назария ва практика соҳасида биргаликдаги қилган меҳнатларининг жонли солномаси бўлиб қолди.

Лондонда Маркс Британия музейи кутубхонасининг бой фондларидан фойдаланиб, ўз иқтисодий тадқиқотларининг асосий қисмини туғаллади.

50-йилларнинг бошида Маркс инглиз, француз, итальян ва бошқа буржуа экономистларининг асарларини ўрганишга киришди. Унинг машғулотлари фақат иқтисодий назария ва тарихнигина эмас, балки конкрет экономика ва капиталистик мамлакатларнинг иқтисодий сиёсатини ҳам қамраб олган эди. У зўр иштиёқ билан ишларди. Маркснинг партиядош ўртоқларидан бири 1851 йил январида шундай ёзган эди: «Унинг олдига қачон келсанг, сени салом ўрнига иқтисодий категориялар билан кутиб олади».

1857 йилнинг октябридан 1858 йилнинг майигача бўлган давр ана шу машғулотларда энг муҳим босқич ҳисобланади. Тарихни материалистик тарзда тушунишдан кейинги Маркснинг иккинчи буюк кашфиёти — қўшимча қиймат назарияси — худди шу даврга тааллуқлидир. Бир неча ой ичида Маркс 50 босма листдан ортиқроқ ҳажмда қўлёзма тайёрлаб, уни «Сиёсий иқтисод танқиди» деб атади. Бу, бўлажак «Капитал»нинг дастлабки хомаки қўлёзмаси эди. Ана шу асарда биринчи марта Маркс иқтисодий таълимотнинг энг муҳим томони — қиймат назарияси ва қўшимча қиймат назарияси ишлаб чиқди.

1859 йили «Сиёсий иқтисод танқидига доир» асарининг биринчи нашри босилиб чиқди. Унда ҳали қиймат назарияси фақат баён қилиб берилган эди. Иккинчи нашрни тайёрлашни Маркс тўхтатиб қўйди ва 1862 йили тадқиқотларнинг жуда улкан туркуми — бутун буржуа сиёсий иқтисодини танқидий тарзда қайта қараб чиқишга янгитдан киришди. Ана шу иш жараёнида 200 босма лист ҳажмида яратилган ва ҳамон ўшандай «Сиёсий иқтисод танқидига доир» деб номланган асар қўлёзмаси «Капитал»нинг тартибга солинган иккинчи варианти эди. Шундай қилиб, Маркс бу даврда ўзининг иқтисодий назариясини ишлаб чиқишни асосан туғаллади.

1864—1865 йилларда у «Капитал»нинг учинчи вариантини яратди ва шундан кейингина биринчи томни нашр этишга тайёргарлик кўра бошлади. Биринчи том 1867 йилнинг 14 сентябрида босилиб чиқди. Асар яратилганидан кейин ўн йил ўтгандан сўнг, Маркс биринчи марта ўзининг қўшимча қиймат назариясини кенг жамоатчиликка ошкор қилди. Унинг фанга сидқидиллиги ана шундай эди!

70-йилларда Маркс жуда кўп вақт ва кучини ўз иқтисодий назариясини янада мукаммаллаштиришга, «Капитал» биринчи томининг янги нашрига, II ва III томларини эса босмага тайёрлашга сарфлади. Ана шу катта ишни ниҳоясига етказиш Энгельс зиммасига тушди. Бу томлар 1885 ва 1894 йилларда босилиб чиқди. Асарнинг фақат IV томи («Қўшимча қиймат назарияси», Энгельс вафотидан кейин олам юзини кўрди.

«Капитал» Маркснинг бош асари, бутун умрини бахш этган ишидир. «Ер юзида капиталистлар ва ишчилар мавжудлигидан буён рўпарамизда турган мана шу китобдек ишчилар учун зўр аҳамиятли бирорта асар пайдо бўлган эмас». «Капитал»нинг 1 томи ҳақида 1868 йили Энгельснинг айтган бу ажойиб сўзлари деярли қирқ йиллик сиёсий иқтисод билан шуғулланиш самараси ўлароқ, Маркс даҳоси билан яратилган ҳамма тўрт томга ҳам тўла тааллуқли. «Капитал» революцион ишчилар ҳаракатининг назарий қуроли бўлиб қолди.

Меҳнат ва капитал ўртасидаги — жонли ва моддийлашган меҳнат ўртасидаги — айирбошлаш буржуа жамиятининг асосий ишлаб чиқариш муносабатидир. «Моддийлашган меҳнат ва жонли меҳнат, — деб таъкидлаган эди Маркс, қаршисида капиталистик ишлаб чиқариш яшириниб турадиган ўша икки фактордир». Капитализмда ишчи меҳнат шароитидан маҳрум, шунинг учун меҳнат маҳсули унинг шахсий мулки бўлмайди. Маркс кўрсатиб бердики, товар бозорида, буржуа экономистлари ўйлаганидек, капиталистга меҳнат эмас, балки ўзининг меҳнатга қобилияти, ўз иш кучини сотадиган ишчи қарама-қарши туради. Ишчининг ўз иш кучини сотиши ва унинг капиталист томонидан эксплуатация қилиниши меҳнат ва капитал ўртасидаги айирбошлаш процессининг асосий мазмунини ташкил этади.

Қиймат назариясига асосланиб, товардаги унинг қиймати ва истеъмол қийматини фарқлар ҳам, Маркс ҳар қандай товарни олди-сотди қилиш вақтида капиталист иш кучининг истеъмол қийматини сотиб олиб, унинг фақат қийматига ҳақ тўлашини кўрсатиб берди. Бу ғайри табиий товар истеъмол қийматининг ўзига хос томони ҳам шундаки, ундан фойдаланиш пайтида ўз қийматидан ортиқ бўлган қиймат яратилади. Ишлаб чиқариш жараёнида иш кучини қўллашдан ҳосил бўлган қиймат билан иш кучининг ўз қиймати ўртасидаги фарқ қўшимча қийматни ташкил қилади. Мана шу қўшимча қиймат ҳам барча меҳнат маҳсули қатори капиталист ихтиёрида бўлади. Шундай қилиб, қиймат назарияси асосида меҳнат ва капитал ўртасидаги айирбошлаш проблемаси ҳал қилиб берилиб, қўшимча қиймат назарияси яратилдики, бу назария иқтисод фанида революцион тўнтариш ясади.

Маркс назариясида қўшимча қиймат капиталистик ишлаб чиқариш муносабатларининг зарурий натижаси сифатида кўринади; у ана шу муносабатларнинг ва буржуа жамиятидаги бошқа барча муносабатларнинг моҳиятини белгилайди. Капиталистик ишлаб чиқариш усулини ҳаракатлантирувчи иқтисодий қонуннинг зарур шарти қўшимча қийматдир. Капиталистлар қўшимча қиймат кетидан қувиб, меҳнат унумдорлигини тинмай ошира борадилар. Меҳнат жараёни тобора жамоалаштирила боради.

Ишлаб чиқаришнинг ижтимоий хусусияти билан ўзлаштиришнинг хусусий капиталистик формаси ўртасидаги зиддият ишлаб чиқарувчи кучларни буржуа ишлаб чиқариш муносабатлари доирасида ривожлантиришни чеклаб қўяди. «Капиталга айланадиган умум ижтимоий куч билан ишлаб чиқаришнинг ана шу ижтимоий шароитларига айрим капиталистлар томонидан хусусий эгалик қилиниши ўртасидаги зиддият, — дейди Маркс, — тобора чидаб бўлмайдиган даражага ета боради ҳамда бу муносабатларни йўқотишни тақозо этади, бу зиддият шу билан бир қаторда ишлаб чиқариш шароитларини умум, коллектив ижтимоий ишлаб чиқариш шароитларига айлантиришни тақозо этади. Зиддиятли ривожланиш асосида капиталистик тузумнинг ҳалокати ва коммунизмнинг муқаррар ғалабаси учун шарт-шароит вужудга келади.

Марксча қиймат назарияси ва қўшимча қиймат назариясининг яратилиши ишчилар синфининг озодлик ҳаракати курашида жуда улкан аҳамиятга эга бўлди. Маркс ишчилар синфини максимал даражада эксплуатация қилишнинг объектив тенденциясини, бу тенденция капиталистик жамғарма олиш умумий қонуни асосида ҳаракат қилишдан келиб чиқишини фош этди. Фақат ишчилар синфининг тўхтовсиз курашигина капиталистларга ишчиларнинг турмуш ва меҳнат шароитларини доимо ёмонлаштириб боришга йўл қўймайди. «Иш курашувчи томонлар кучларининг нисбати ҳақидаги масалага келиб тақалади», — деб таъкидлади Маркс.

Маркснинг иқтисодий назариясида ишчилар синфининг буржуа жамияти иқтисодий муносабатларига изчил таъсир кўрсатишининг имконияти ва зарурлиги асослаб берилди. «капиталнинг жамғарилиши билан синфий кураш, шу билан бирга ишчиларнинг онги ҳам ўсиб боради» деб кўрсатилди. Бунда Маркс қайта-қайта таъкидлаб, олдинга қараб боришни, яхши меҳнат шароитлари учун иқтисодий курашни капиталистлар ҳукмронлиги ва ёлланма меҳнат системасининг ўзини йўқотиш учун сиёсий кураш билан қўшиб олиб бориш зарурлигини айтган эди. Агар капиталистик эксплуатация буржуа ишлаб чиқариш муносабатларининг мавжудлигидан келиб чиқар экан, у ҳолда ишчилар синфини эксплуатациядан озод қилишни капиталистик тузум доирасида ҳеч қачон амалга ошириб бўлмайди.

Маркснинг ана шу илмий хулосаси мустақил ишчилар ҳаракатининг ривожланишига тўсқинлик қилиб турган барча реформистик догмаларга қақшатғич зарба берди.

(Давоми бор)

(АПН).

(Боши газетамизнинг 11, 12 апрель сонларида).

К. МАРКС ТУҒИЛГАН КУННИНГ 150 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

«Аҳолига намунали медицина хизмати кўрсатиш-бурчимиз». Бу, Юқори Чирчиқ районидаги 2-касалхона шифокорларининг қатъий шиори. Бу ерда шифокорларнинг малакасини оширишга ва сиёсий ўқувига ҳам алоҳида аҳамият берилмоқда. Суратда: врач-пропагандист Б. Тўлаев шифокорлар билан суҳбат ўтказмоқда.

А. Жамолов фотоси.

МУДДАТИДАН ИЛГАРИ...

«Главстройиндустрия»га қарашли тажриба-механика заводининг коллективи социалистик мусобақани кун сайин қизитиб, меҳнатда катта ютуқни қўлга киритмоқда.

Маҳсулот ишлаб чиқариш биринчи квартал плани 107 процентдан ошириб бажарилди. Топшириқдагидан ташқари 169 тонна металл конструкциялари ишлаб чиқарилди. Корхона аҳли апрель ойида ҳам суръатга-суръат қўшиб ишламоқда.

— Пайвандланган металл конструкцияларимизни олувчи ташкилотларнинг сони ошмоқда, — дейди завод план бўлимининг бошлиғи Н. Сигал, — шунинг учун ҳам маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтиришга ҳаракат қилаяпмиз. Хоразм, Сурхондарё, Фарғона, Андижон, Қашқадарё областлари қурувчилари ва ўнлаб темир-бетон буюмлари корхоналари маҳсулотимизни иложи борича кўпроқ юборишни илтимос қилишаяпти.

Меҳнатсевар коллектив йиллик планни муддатидан илгари бажариш, В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб кутиб олиш юзасидан зиммасига олган юксак мажбуриятларни бекаму-кўст бажаришга астойдил интилмоқда. Ўнлаб бригадалар социалистик мусобақада кунлик нормаларини 130—150 процентдан ошириб бажармоқда.

А. КИМ.

ЁШЛАР ВА СТУДЕНТЛАРНИНГ IX ХАЛҚАРО ФЕСТИВАЛИ ОЛДИДАН

КОНКУРС ҒОЛИБЛАРИ—ФЕСТИВАЛГА

Бундан йигирма йил муқаддам жаҳон ёшлари ва студентлари ўзларининг биринчи халқаро фестивалларига тўпланишган эди. Бу йил эса ёшлар ва студентларнинг IX халқаро фестивали София шаҳрида ўтказилади. Ҳа, шу йилнинг июль-август ойларида Болгария пойтахтида бўладиган жаҳон ёшларининг бу форуми чинакам ёшлик ва қувноқлик байрамига айланади.

Фестивалга Совет Иттифоқидан 800 йигит-қиз делегат бўлиб боради. Шу билан бирга «Спутник» фестиваль йўлланмаси билан Болгарияга 700 турист йўл олади. Булар орасида турли касбдаги ёшлар: инженерлар ҳам, шифокорлар ҳам, артистлар ҳам, студентлар ҳам бўлади.

Совет ёшлари фестиваль кунларида ўз билим ва қобилиятларини, талант ва маҳоратларини намойиш қиладилар.

Бу катта ижодий имтиҳонга серқуёш республикамиздан кимлар қатнашади? Бундан воқиф бўлишдан олдин сизга яқинда Тошкентда ўтказилган концерт-конкурс ҳақида қисқача гапириб ўтмоқчимиз.

...Тошкентдаги Санъат саройида ўтказилган конкурс ўзига хос катта ижодий концертга айланиб кетди. Ўша куни республикамиздаги истеъдодли созандалар, қўшиқчи ва раққосалар маҳорат кўрсатишди.

Қизиқ, кимлар бу кўрикда ғолиб чиқар экан? Бу савол томошабинларни ҳам, жюри аъзоларини ҳам жуда қизиқтирарди. Ёш санъаткорлар ҳам ҳаяжонда. Ахир, конкурс ғолиблари Софияга — ёшлар ва студентларнинг IX халқаро фестивалига Ўзбекистондан вакил бўлиб боришади-да

Номер кетидан номер уланиб кетди. Самарқанд опера ва балет театрининг солисти А. Эргашев томошабинларнинг олқишига сазовор бўлди. Навбат Алишер Навоий номли Катта ўзбек академик опера ва балет театри солисткаси Р. Ҳидоятовага келди. У севимли ариясини берилиб ижро этди.

Яна саҳнада ёш ижрочилар. Ким билади, бирин-кетин номерлар ижро этган самарқандлик артистка А. Тўлаганова ёки Ленин комсомоли лауреати Д. Фаёзова конкурсда ғолиб чиқар? Балки, Нукус филармониясининг солисткаси У. Муродова билан А. Навоий номли театрининг артисти Г. Азимова жюри аъзолари эътиборини ўзига тортгандир?

Ижро этилаётган қўшиқ ва лапарлар, куй ва рақслар бирбиридан қолишмасди. Ана, Ўзбекистон давлат филармониясининг солисткаси Ф. Шукурова чангда шўх куйни чалаяпти. Ҳа, бу куй кўпчиликка таниш: композитор А. Хачатуряннинг «Лезгинка» номли асари. У куйни маҳорат билан ижро этди. Залда қарсаклар янграйди.

Яна бир номер тугади, яна қарсаклар... Доирачи О. Камолхўжаев, солист А. Рустамовларнинг чиқишлари ҳам илиқ қарши олинди.

Санъаткор Зокировлар оиласидан кимлар фестиваль қатнашчиси бўлар экан? Балки, Ботир Зокиров Софияга борар? Луиза билан Фаруҳ ҳам ўз акалари Ботир Зокиров билан халқаро фестивалда ўз маҳоратларини намойиш қилар?! Концертда улар ижро этган қўшиқлар ҳам ҳаммага манзур бўлди.

Яхши ниятга айб йўқ. Эҳтимол фестиваль кунларида ҳаваскорлик коллективлари аъзолари ўз чиқишлари билан катта иззат-ҳурмат қозонишар! Ҳа, концерт-конкурс программасидан Р. Глиэр номли республика мактаб-интернат виолончелистлари уни сони, Тошкент тўқимачилик маданият саройи рақс ансамбли репертуарларига ҳам ўрин берилганди. Бу коллективлар ижодий имтиҳонга пухта ҳозирлик билан келдилар.

Нукусдаги педагогика институтининг студенти Т. Каиназарова ижро этган қорақалпоқча қўшиқ жозибали бажарилди. Хоразмлик ёш санъаткор Р. Ҳасанов бажарган номер ҳам ўзига хос жозибага эга.

Хуллас, концерт жуда кўп солист ва ҳаваскорларнинг ижрочилик маҳоратига синов бўлди. Ҳар ким ҳам конкурс ғолиби бўлиш учун ҳаракат қилди.

Навбат — концерт конкурси жюриси аъзоларига. Улар энг яхши ижрочиларни танлаб олиб, фестиваль қатнашчиларининг номларини маълум қиладилар.

Концертда сотилган билетлар пули ёшлар ва студентларнинг IX халқаро фестивали фондига юборилди.

А. АЛИЕВ.

УСТОД

Қори-Ниёзийнинг ҳаёти — бутун бир мактаб, илмий тафаккурдан иборат. Журналист ва шоир Султон Акбарий ана шу ажойиб инсон, буюк фаншунос тақдири ва тарихини тавсифлаган «Устод» номли роман-хроникасини поёнига етказиб, нашрга топширди.

Биз шу асардан айрим парчаларни босамиз.

ДОРИЛФУНУНДАН-ДОРИЛФУНУНГА

Йигирманчи йилларнинг навқиронлари — Қори Ниёзийлари ва Абдулла Авлонийлари... Тўхтасин Жалиловлари ва Шерозийлари... Абдулла Қодирийлари ва Ғайратийлари... Уларни коммуначилар, қизиллар, комиссарлар, ликбезчилар дейишарди. Батрак болаларини йиғиб ўқитган, тумонат одам ичида ашула айтган, ўн фойиз маошларини «очлик фонди»га топширган, берданка билан шаҳар қўриқлаган, қоғозга кўз нурларини тўккан жонбозларнинг номи «шариат урган»лар эди.

1923 йил ҳам уларга қийин бошланди.

Инқилобгача Англиядан тошкўмир ташиган, Марокашдан фосфат олган, Чилидан селитра сўраган, Миссисипидан пахта ортган, Венгрияга чалғи буюртган Россия энди ўзи чўян эритаётган, пўлат қуяётган, пахта экаётган бўлса-да, ҳали ҳам ҳоли танг эди. Қоғоз йўқ эди. Кетмон йўқ эди. Елим йўқ эди. Бир пуд михнинг баҳоси 50 пуд буғдойнинг хуни, бир йиртим чит фалон пул эди. Қоғоз пул «ўлган», червон чиққан эди.

Бир кун минг кунмас, ҳаммасига чидашди. Изғиринга ҳам. Очликка ҳам. Терламага ҳам.

Ҳаммасидан ҳам Владимир Ильичнинг дарди оғирлашгани одамларнинг руҳини эзиб қўйганди. Ленин қор бўралаган Горкида ўзининг сўнгги мақолалари — «Кундалик дафтардан саҳифалар»ни ва «Революция тўғрисида»ни айтиб ёздирмоқда эди. Бу унинг сиёсий васиятлари эди.

Ўшанда Туркистон Коммунистлар партияси Марказий Комитетининг «Коммунизм қасамёдлари» деб аталган 38-варақаси чиққан эди. Партияга уни ёдлаб киришарди. Қасамёдда, жумладан, шундай тантанали мажбуриятлар бор эди: «Ишчилар ва меҳнаткаш деҳқонлар иши учун сўнгги нафасимгача курашаман. Пролетариат фойдаси учун қўлимдан келган меҳнатимни аямайман. Совет ҳокимиятини, унинг шарафи ва обрўйини сўз билан, иш билан ва шахсий намунам билан ҳимоя қиламан».

Қори Ниёзий ҳам меҳнатини аямади. Очлик ва қўрбоши ваҳималари ичида тўрт йил дарс жадвали тузди. Илм ва санъат истисно, ором, маишат, сайл, улоқ, романтика деган кўп нарсалардан воз кечди.

У ўзига ҳаддан ташқари золим эди. Ўзини ўзи минг чиғриқдан ўтказди. Ўзининг ички дунёсини ўзи тафтиш қилди. Қараса, нимасидир хом. Билганидан билмагани кўп. «Юким енгил экан» деди.

Ҳаёт рўзномасида турган жанговар шиорлардан ўқишни танлади. Ахир, В. И. Ленин ўқиш, ва яна ўқиш, демаганмиди!

Қори Ниёзийдақалар учун Тошкентда Халқ Дорилфунуни, Олий Политехника институти, мусулмонлар кутубхонаси, ўлка халқ бадиий мактаби очилган эди. В. И. Ленин декрети билан ташкил этилган Туркистон Давлат университетининг охирги курсларида 71 талаба ўқимоқда эди. Газеталар ёзганди: «Дорилфунунда тиббия, қишлоқ хўжалик шуъбалари бордур, ишчилар факультети очилгон, ҳикмат, риёзиёт, ҳарбий факультетлар тузилгон».

Қори Ниёзий университет билан шахсан танишиб келгали йўлга отланди. Ойшахони икки қадоқ жўхори унидан зоғора нон ёпиб берди. Эрини худди Маккага кузатяпканга ўхшарди.

Қизил вагон Қори Ниёзийни Тошкентга кечаси тушириб қўйди. Осма фанор тагида турган «Милса»дан ётоқни сўради. У электр кўнка қайтадиган жойдаги чойхонани кўрсатди. Кириб ётди. Кечаси билан курагини «қирт-қирт» қашлаб чиқди.

Каллаи саҳарлаб турди. Наридан бери чой ичиб, «товуқ бозор»ни сўраб кетди — физмат тор кўчанинг бир қанотини эгаллаган бинода ўрнашган экан. Тез киришга журъат қилмай, остонадан дорилфунунчиларга анча разм солди. Калиш-махси кийган, ёқаси тугмаланган жўн одамлар эди улар. Қўнғироқ чалиб чиққан бобойдан деканни суриштирди. «Кираверинг, профессор ўзларидалар» деди. Кўзойнак таққан одамга эшикдан салом берди.

— Здрасте, профессор!

Профессор ажабланиб қаради. Хушбичим йигит. Бошидаги дўпписи бўлмаса, худди статский советник! Мийиғида кулди:

— Марҳамат, ўртоқ!

Профессорнинг оддий гапириши Қори Ниёзийни хижолатдан қутқазди.

— Маслаҳатга келган эдим...

Табиий, профессор бу ёқларда янги одам, ўзбекча луғати кам эди, ўрисча гаплашдилар. «Қўқондан келган муаллим»нинг бийронлиги, талаффузининг мусаффолиги домлани жуда мамнун қилди. Университет низоми билан таништирдилар. Ўқув программаларини бердилар.

Қори Ниёзий Тошкентда уч кун қолиб кетди. Ярим кунни физмат эшигида ўтказса, ярим кун даҳама-даҳа, кўчама-кўча, дўконма-дўкон дарслик ахтарди. Китобфурушлар, саҳҳофлар, ёймачилар олдига боравериб, оёғида оёқ қолмади. Муқаваларига нақш босилган, ҳошияларига зар қопланган нодир китоблар, жудаям хушхат қўлёзмалар истаганча топиларди-ю, лекин ҳашамсиз дарсликлар учрамасди...

«Октябрь революциясидан илгари, ҳатто революциядан кейин ҳам... Ленинградда бир неча хусусий букинистлар бор эди. Мен улар билан, айниқса «Экскурсант» билан доимо алоқада эдим: керакли китобларни заказ қилардим, улар почта орқали менга юборишарди. Шундай қилиб, анча-мунча китобларни топиб олишга муваффақ бўлдим.

Бу китоблар орасида энг биринчиси ва бошқаларини ишлашда менга йўл очиб бергани Н. Морозовнинг 1912 йилда босилган «Функция» номли китоби бўлди. Бу китоб 450 бетдан иборат бўлиб, жуда содда тилда, мураккаб тушунчаларни оддийлаштириб, катта педагогик маҳорат билан ёзилган. Шундан кейин жиддий китобларни мустақил ишлаб чиқишга муваффақ бўлдим... Хуллас, университетнинг физика-математика факультетининг биринчи курсида ўтиладиган асосий фанларни мустақил ишлаб чиқдим». (Қори Ниёзий, «Ҳаёт мактаби»).

Биринчи курсни сиртдан, мустақил битириб қўйган ва 1924 йилдаёқ университетда ўқиши керак бўлса-да, ҳаёт Қори Ниёзийни қўйиб юбормади. 1926 йил киргандагина Фарғона чинорлари билан, ўн уч қалдирғоч темир қанот чиқарган билим юрти билан хайрлашди у.

Тўрт киши бўлиб, хотини, ўғил-қизи ва ўзи Тошкентга кўчиб келишди.

Фақат бошланғич мактабни кўрган Қори Ниёзий конкурс бўйича биринчи курсга кирди, икки ҳафтада биринчи курс имтиҳонларини топшириб, иккинчи курсга ўтди. Ўша вақтда фавқулодда ҳодиса эди бу. Студентлар орасида «ёш Лобачевский чиқибди, олий математикани онасининг қорнидан ўрганиб тушганмиш» деган гап тарқаб кетди. Қори Ниёзийни орқаворотдан томоша қиладиган бўлиб қолдилар.

Ўша кезлар Ленинград университетида Лев Ландау, Ўрта Осиё Давлат университетида эса Қори Ниёзий машҳур эди. Ўн тўрт ёшида университетга кирган Ландау физматни тамомлаётган, бошланғич маълумотли Қори Ниёзий эса физматнинг иккинчи курсида ўқиётган эди.

Математика XX асрда туғилган атом физикаси ёки кибернетика эмас. Аниқ фанлар бобокалонининг бошланғич тарихи узоқ аждодларимизга, ибтидоий жамоага бориб тарқалади. Пифагор ва Пачиоли, Кардан ва Феррари, Эйлер ва Коши, Лемер ва Лобачевский минг хил формулаларга, жадвалларга, теоремаларга, назарияларга, аксиомаларга ўраб ташлаган бу фанда сакраш жуда қийин. Кўпни кўрган математикани ҳайратда қолдириш учун фавқулодда истеъдод, зўр синчковлик керак.

1968 йил бошлари газеталарда «Ёш математикнинг ютуғи» деган хабарга кўзим тушди. ТАСС ёзган бу янгилик шундан иборат эди: «Қирғизистонлик ўн етти яшар студент Павел Панков мураккаб математик масалани янгича ҳал қилди. Бу масалани Никола Бурбаки тахаллуси билан чиқаётган бир гуруҳ француз олимлари узоқ вақтдан бери еча олмаётган эдилар.

Ёш математик тўхтовсиз касрлар бўйича оригинал илмий ишнинг ҳам авторидир. Бу иш у таълим олаётган Қирғизистон университетининг илмий ишлар тўпламига киритилган.

Панков аниқ фанларгагина қизиқиб қолмаётир. У бир йил ичида ўрта мактабнинг охирги уч синфи программасини ўзлаштириб, мактабни аъло баҳолар билан тамомлаган эди. Шундан кейин у университетга кирди ва бу ерда икки йил ичида тўртинчи курсга ўтиб олди».

Бўлиши мумкин. Космонавтлар учаётган, атом парчаланаётган, юрак кўчирилиб қўйилаётган даврда ҳар қандай «тасодиф»га, илмий сенсацияга ишонса бўлади.

Лекин НЭП йилларида, хонақоҳлар захи кетмаган Ўрта Осиё шароитида Қори Ниёзийга ўхшаш «туғма талант»лар топилдиқ эди. Ақл гимнастикаси кучлилигини кўрган рус профессорларидан қай бири иккинчи курс студенти Қори Ниёзийни университетдаги математика мусобақасида ҳамкасабаларига: «Мана, жаноблар, ҳисоби алжабр маконининг самоучка Иван Михеевич Первушини» деб таништирди.

Қори Ниёзий ҳам дарс тайёрлади, ҳам дарс берди. Ҳам Евклид томларини титди, ҳам ўзи «Тўғри чизиқли тригонометрия ва унинг космографияга татбиқи» асарини ёза бошлади.

Вақт... Вақт... Вақт...

«Гўрўғли» достонларидаги Ҳасан чопсон, Ҳасан кўлбар, Ҳасан якдасталар ўзларига оро беришга, базми жамшид қилишга, қарилар билан гап ўйнашга қандай қилиб вақт топган эканлар. Бу нарса Қори Ниёзийнинг хаёлига сиғмасди. Уйқуни вақт ўғриси ҳисобларди. Томошадан вақтни қизғанарди. «Агар одамзод, дерди, вақтининг жилла бўлмаса чорак қисмини мантиққа, тафаккурга бахш этса борми, ҳаммамиз Афлотун бўлардик».

Қори Ниёзий Тошкентда ҳам тиниб-тинчимади. Покровский номидаги рабфакда ўзи тенгиларни ўқитди. Ўрта Осиё Давлат университетининг физмати қошида ишчилар курси очиб, монтёрларни, трамвайчиларни, слесарларни, вагранкачиларни, чилангарларни математикликка тайёрлади.

1949 йили ўриклар довучча қилган, Қори Ниёзийнинг эллик йиллиги нишонланган кунлар ишчилар курсида ўқиган собиқ шогирдлари домлаларига ёзган эдилар:

«1927 йиллар сизнинг ташаббус ва қунтингиз, ташвиқ ва тарғиботингиз туфайли Тоштрам, Қизил Шарқ заводи, Биринчи май устахоналари ва «Ташсельмаш» ишчилари университетга тайёрловчи ишчи курсларига тортилди.

Сиз бош-қош бўлган ишчи курслари ишчилардан юқори малакали мутахассислар етиштиришда катта роль ўйнади. Университетни ва бошқа ўқув юртларини битирган ана шу ишчи курсларининг собиқ талабалари ҳозир халқ хўжалигининг турли соҳаларида ғайрат кўрсатмоқдалар. Чунончи, В. Г. Горковец — Ўзбекистон геология бошқармасининг инженери, О. С. Содиқов — Ўрта Осиё индустриал институтининг тоғ факультети доценти; М. Мирбобоев — Тошкент педагогика институти кафедрасининг мудири, доцент, А. Ф. Сляднев — Ўзбекистон Фанлар академиясининг катта илмий ходими Ўрта Осиё қардош республикаларида ишлаётган шогирдларингиз ҳам бирталайдир.

Биз сизнинг олдингизда ҳамма вақт таъзимдамиз».

Қори ака бошланғич маълумотлиларни бир йил тайёрлаб университетга узатадиган ишчилар курсида ўтилган дарсларни, йўқлама қилишларни, савол-жавобларни, тахтага чиқишларни ҳали-ҳали эслайди. Жомакорларини ечмай, тўғри цехлардан, деполардан, устахоналардан, темирлар ва сандонлар олдидан келган ишчилар пешаналарини тириштириб ўтирар, қаламлари учини тилларига тегизиб ёзишар, танаффусда совуқ сув билан нонларни еб олишар эди. Кун бўйи олов ва чўян билан олишганларига, сариқ лампочканинг ожиз шуъласида ҳисоб чиқарганларига, дарсхонани фақат нафаслари билан илитганларига қарамасдан, улар яхши ўқирдилар. 1922 йили университетга биринчи марта ерли миллат ёшларидан 22 студент тайёрлаб берган ҳам ана шу ишчилар курси эди.

1927 йили университетда Қори Ниёзий билан 215 та ўзбек, қозоқ, тожик, қирғиз, туркман ўқиди. Улар Қовунчидаги ёғ заводига практикага бордилар. Ўрта Осиё ҳарбий округи лабораторияларида тажриба ўтказдилар. Қизилқум тақирлари ва Нурота тоғларига экспедицияга чиқдилар. Математик статистика билан шуғулландилар. Фан ва техника ходимларининг Бутуниттифоқ ассоциацияси ишига ёрдамлашдилар. Илмий мунозараларда қатнашдилар.

Қори Ниёзий 1930 йилнинг кўкламида диплом иши ёқлади. Бу вақтда у университетнинг ҳам студенти эди, ҳам ўқитувчиси, ҳам В. И. Романовскийнинг шогирди эди, ҳам К. А. Раҳматуллиннинг домласи.

Мен антрополог Л. В. Ошаниннинг қўлёзма хотираси билан танишдим. Унда, жумладан, шундай парча бор:

«Қори Ниёзий САГУни тамомлаётган даврдаги бир эпизод эсимда яхши сақланиб қолган. Мен хиёбондан (Революция сквери. — С. А.) кетяпсам, ҳамма вақт сифатга эътибор бермай, фақат сон дейдиган — экстентив Д. В. Кашкаров нимадандир ҳаяжонланиб келиб келяпти. «Сизга нима бўлди?» деб сўрадим. «Нима бўларди?» «Бўлганда қандоққи, отажоним, деди, мен шу топда диплом иши ёқланган жойдан қайтяпман. Математикларнинг олдига бир қулоқ солай деб киргандим. Қарасам, қандайдир Қори Ниёзов деган ўзбек, ҳали шундоқ бўз бола, ўзининг математик ишини ёқламоқда. Турган гап, мен: «Ажойиб! Жуда соз!» деган энг муҳим нарсадан бўлак ҳеч нима пайқамадим. Сизга айтсам, отажоним, ана шу одамдан маъни чиқади. илм учун кўп фойда чиқади». Шуларни айтди-ю Қашкаров яна елиб кетди...»

... Қори Ниёзий 32 ёшида бирамас, иккита дорилфунунни битирди: ҳаёт дорилфунунини ва фан дорилфунунини.

Султон АКБАРИЙ.

КОЛХОЗЧИЛАР ҲУЗУРИДА

Низомий номидаги Тошкент педагогика институтининг бир группа олимлари яқинда Калинин районидаги Калинин номли колхозда меҳмон бўлдилар. Колхоз клубида колхозчилар билан олимлар ўртасида қизиқарли учрашув бўлиб ўтди.

— Коммунистик меҳнат, янги кишини тарбиялаш, интернационализм каби масалалар колхозчиларимизни жуда қизиқтиради, — деди кечани очар экан колхоз партия ташкилотининг секретари Мансур Содиқов, — шу боисдан бугун бизлар бир группа олимларни колхозга таклиф этдик. Улар сизларни қизиқтирган масалалар ҳақида гапириб берадилар.

Биринчи бўлиб минбарга Тошкент педагогика институтининг ректори, профессор Шопўлат Абдуллаев чиқади.

— Коммунизмнинг моддий-техника базасини яратишда, — дейди у, — коммунистик меҳнатнинг роли беқиёсдир. Коммунистик меҳнат — ихтиёрий меҳнатдир, деган эди доҳиймиз Владимир Ильич Ленин. Совет кишилари меҳнатга онгли муносабатда бўладилар. Улар меҳнатни ўзларининг жонажон иши, шон-шараф иши, деб биладилар. Фақат меҳнат, эркин меҳнатгина, кишини улуғлайди. Шу важдан ишчиларимиз, колхозчи деҳқонларимиз, инсон ақли бовар қилмайдиган ютуқларга эришаётган зиёлиларимиз меҳнат қилиш жабҳасида зафарлар кетидан зафарлар қучмоқдалар. Ватанимизнинг «оқ олтин» етиштиришда жаҳонда биринчи ўринга чиқиб олиши, халқ хўжалигининг барча соҳаларида пешқадамлик қилиши — буларнинг ҳаммаси онгли, шарафли, лаззат бахш этувчи меҳнат туфайлидир.

— Мен янги совет кишисини тарбиялаш тўғрисида сўз юритмоқчиман, — дейди филология фанлари доктори, профессор Мазлума Асқарова, — коммунизм кишисини тарбиялаш ҳар биримиздан алоҳида ғайрат қилишни, тинмай ана шу ҳақда ўйлашни талаб этади. Келажак кишиси — бу бизларнинг фарзандларимиздир. Шунинг учун ҳам фарзандларимизни бизнинг келажагимиз, деб атаймиз. Улар энг аввало билимдон, ақлли, пок аҳлоқли, меҳнатсевар, коммунизмга садоқат руҳида тарбияланган бўлишлари лозим. Болаларимизнинг бундай фазилатларга эга бўлишлари учун тинмай меҳнат қилишимиз керак.

Баъзан ота-оналар ўз фарзандларининг ноқобилликлари, ёмон аҳлоқлари ҳақида гапириб қоладилар. Албатта, бундай кишиларга бизлар, бунинг учун ўзларингиз айбдорсиз, деб жавоб берамиз. Қуш уясида кўрганини қилади, катта кема қаердан юрса, кичик кема ҳам ўша ердан юради, каби мақолларда улкан ҳикмат бор. Биринчи галда ота-оналарнинг ўзлари болаларга намуна бўлмоқлари керак.

Ёмон тарбия баъзан хунук оқибатларга олиб келади. Ёмон тарбия киши умрининг хазон бўлишига завол бўлади. Бундай воқеаларнинг олдини вақтида олиш керак. Фарзандим ҳақиқий инсон бўлсин, эл хизматкори бўлсин, деган киши тарбия, фақат тарбия ҳақида ўйламоғи шарт.

Мусоҳабани доцент Зоир Ғафуров давом эттиради. У интернационализм ҳақида, кўп миллатли совет оиласи, уларнинг дўстлиги тўғрисида гапиради. СССР да яшовчи 131 га яқин миллат ва халқлар, дейди у, бир-бирлари билан ака-укалардек яшайдилар, меҳнат қиладилар. Уларнинг барчаси ғалаба бирликда, қон-қардошликда эканлиигини жуда яхши биладилар.

Шунингдек, кечада сўзга чиққан район ижроия комитетининг раиси М. Тожиев, педагогика институтининг 2-курс студенти К. Эргашев ва бошқалар колхозчиларнинг фидокорона меҳнати, ёшларнинг билим ва меҳнатга иштиёқи ҳақида гапирдилар.

Кеча охирида ҳаваскор-санъаткорлар иштирокида катта концерт кўрсатилди.

У. РАҲИМОВ.

Тошкентдаги 4-алоқа профессионал-техника билим юрти яқинда янги бинога кўчиб ўтди. Бу янги корпусда ўқув-тарбия ишларини олиб бориш учун ҳамма қулайликлар муҳайё қилинган. Лабораториялар, ўқув кабинетлари турли асбоб-ускуналар билан жиҳозланган. Суратда: лабораторияда машғулот пайти.

М. Баржанов фотоси, (ЎзТАГ).

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

ЭРОН. Қадимий Исфахон яқинида мамлакатда биринчи металлургия заводини қуришга киришилди. Бу корхона Совет Иттифоқи ва Эрон мутахассислари ҳамкорлигида бунёд этилмоқда. Суратда: завод цехларидан бирининг макети олдида.

Л. Вартанян фотоси. (ТАСС фотохроникаси).

УЛАН-БАТОР. Мўғулистон Халқ Республикасининг пойтахтида кўплаб янги бинолар қад кўтармоқда. Суратда: Ленин проспектида яқинда қуриб биткaзилган «Баянгол» меҳмонхонаси.

Монцамэ — ТАСС фотоси.

УЭСТМОРЛЕНД ЎРНИГА ОДАМ ТАЙИНЛАНДИ

ВАШИНГТОН, 11 апрель. (ТАСС). Президент Жонсон кеча генерал Уильям Абрамс Американинг Жанубий Вьетнамдаги қуролли кучлари қўмондони вазифасига тайинланганлигини маълум қилди.

Генерал Абрамс Американинг Жанубий Вьетнамдаги қуролли кучлари қўмондони Уэстморлендиинг ўринбосари эди. Июль ойидан бошлаб Уэстморленд АҚШ армияси штабининг бошлиғи бўлади.

ЯНА ЕР ОСТИ ЯДРО ҚУРОЛИ ПОРТЛАТИЛДИ

ВАШИНГТОН, 11 апрель. (ТАСС). Американинг атом энергияси комиссиясининг хабар беришича, АҚШ кеча Невада штатидаги синов полигонида бу йил ер остида ўнбешинчи марта ядро қуролини портлатди.

Уч муҳитда ядро синовларини тақиқлаш тўғрисидаги шартнома тузилганидан бери шу билан комиссия ер остида 154 марта ядро қуроли портлатилганлигини эълон қилди.

ВАХШИЙЛАРЧА ҚИЛИНГАН ҲУЖУМ

ХАНОЙ АҚШ президенти Жонсоннинг Вьетнам Демократик Республикаси территориясини «бомбардимон қилишни чеклаш» тўғрисидаги баёнотига қарамай, Америка авиацияси 1 апрелдан 8 апрелгача Вьетнам Демократик Республикасининг аҳоли зич яшайдиган районларини қаттиқ бомбардимон қилишни давом эттирди.

Натижада бир қанча кишилар ўлди ва ярадор бўлди, уй-жой бинолари емирилди. Америка авиацияси Вьетнам Демократик Республикасининг тинч аҳолисига қарши фугас ва шарикли бомбалар қўлланмоқда, ракеталардан фойдаланмоқда.

(ТАСС).

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ПЛЕНУМИНИНГ ИШИ ТЎҒРИСИДА ЧЕТ ЭЛ МАТБУОТИ

БУДАПЕШТ, 11 апрель. (ТАСС). Венгриянинг «Непсабадшаг» газетаси бугунги сонида КПСС Марказий Комитети Пленумининг иши тамом бўлганлигини хабар қилади. Пленум халқаро аҳволнинг энг муҳим проблемаларини ва КПСС нинг жаҳон коммунистик ҳаракати жипслиги учун кураши масалаларини муҳокама қилди.

Газета коммунистик ва ишчи партияларнинг халқаро кенгашига тайёргарлик кўриш ҳозирги пайтнинг марказий вазифаси эканлигини таъкидлайди. «Непсабадшаг» газетаси КПСС Марказий Комитети Пленумининг Софияда ўтказилган кенгаш ва Дрездендаги учрашувнинг аҳамияти, шунингдек социализм билан капитализм ўртасидаги идеология кураши кескинлашганлиги тўғрисида гап борган бўлимларига алоҳида сарлавҳалар бағишлаган.

Пленум, деб ёзади газета, КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг халқаро сиёсат ва жаҳон коммунистик ҳаракати соҳасидаги сиёсий йўли ва амалий фаолиятини бутунича ва тўла маъқуллади.

СОФИЯ, 11 апрель. (ТАСС). Газеталар КПСС Марказий Комитети Пленумининг «Халқаро аҳволнинг актуал проблемалари ва КПСС нинг жаҳон коммунистик ҳаракати жипслиги учун кураши тўғрисида»ги қарорини бугун кўзга яққол ташланадиган ўринларда босиб чиқардилар. Газеталар ўз сарлавҳаларида СССР қудрати ва обрўсининг ўсиб бораётганлиги тинчлик ва социализм манфаатларига, империализмнинг агрессив сиёсати билан курашга тобора актив ёрдам бермоқда, деб уқтириб ўтадилар. Газеталар қарорнинг буржуа идеологиясига қарши кескин кураш олиб бориш ва империализмга қатъий зарба бериш зарур эканлиги тўғрисида гап борган қисмини алоҳида таъкидлаб кўрсатмоқдалар.

БЕРЛИН, 11 апрель. (ТАСС). «Нойес дойчланд» газетаси КПСС Марказий Комитетининг Пленуми тўғрисидаги материалларни — Пленумнинг иши тўғрисидаги батафсил ахборотни ва Пленум қарорининг тўла текстини бугунги сонида «КПСС коммунистик ҳаракатнинг жипслиги учун бундан буён ҳам қатъий кураш олиб боражагини яна изҳор қилди. Совет давлати қудратининг ўсиб бораётганлиги интернационал жипсликни мустаҳкамлашга ёрдам беради», деган сарлавҳа остида эълон қилди.

КПСС Марказий Комитетининг Пленуми тўғрисидаги хабарни «Берлинер цайтунг» газетаси ҳам босиб чиқарди.

ИРОҚНИНГ ҚАРОРИ

БАҒДОД. Ироқ миллий компанияси правлениесининг Ироқ республикаси президенти Абдул Раҳмон Ориф иштирокида ўтган мажлисида Ироқнинг жанубидаги Аррулмайле нефть конидан бевосита фойдалана бошлашга қарор қилинди.

Мажлис қатнашчилари бу нефть конини ишга тушириш ҳақида чет эл фирмалари таклифини қабул қилгандан кўра уни мамлакатнинг ўзи ишга туширишu Ироқ учун фойдали бўлади, деган фикрни маъқулладилар.

Аррулмайледаги мамлакатда энг бой нефть конларидан бири «Ироқ петролеум компани» деган чет эл компаниясига қарашли асосий концепсиялар бекор қилинган районга киради.

(ТАСС).

ИРЛАНДИЯ ДЕНГИЗИДАГИ МОЖАРО

ПАРИЖ. Ирландия денгизида балиқ овлаб юрган француз балиқчиларининг тўрига Американинг «Поларис» ракеталари билан қуролланган «Роберт ли» сув ости кемаси «илиниб қолди». Француз балиқчиларининг траулерини бир қанча вақт сув ости кемаси судраб юрди. Траулер командасига ўз кемаси мувозанатини сақлаш учун жуда кўп куч-ғайрат сарфлашга тўғри келди.

Француз маъмурлари Америка элчихонасига мурожаат қилиб, балиқчиларга етказилган зарар учун товон тўлашни талаб қилдилар. (ТАСС).

БОНН ХУНТАГА ЁРДАМ БЕРМОҚДА

БОНН. Ғарбий Германия фирмалари ва банклари Афина хунтаси режимига тобора кўп молиявий ёрдам бермоқда. Германия Федератив Республикасининг Греция Ғарбий Германия бирлашмасига кирган бир қанча фирмалари Афина ҳукуматига 76,5 миллион марка миқдорида қарз берди. Айни вақтда, Ғарбий Германия «Немис банки» Афинага яна 13,5 миллион марка миқдорида қарз берди.

(ТАСС).

СОЦИАЛИЗМ МАМЛАКАТЛАРИДА

ЧЕХОСЛОВАКИЯ

● Чехословакия кооператив ва давлат хўжаликларининг далаларига минглаб энг янги қишлоқ хўжалик машиналари чиқди. Бу машиналарда кўкламги дала ишлари бажарилмоқда.

Қишлоқ хўжалигини индустрлаштириш — Чехословакия миллий экономикасини ривожлантиришнинг асосий йўналишларидан биридир. Ўтган йили кооперативлар ва давлат хўжаликлари қарийб 7,5 минг трактор, 2,5 мингдан кўпроқ ғалла ўриш комбайни, лавлаги ва картошка кавлайдиган комбайн, сигир соғадиган 500 та автомат агрегат ва кўпгина бошқа машиналар сотиб олдилар. Бу йил далаларга яна ҳам кўпроқ машина чиқарилади.

Простеёв шаҳридаги «агрострой» заводи мамлакатдаги энг йирик қишлоқ хўжалик машинасозлик корхоналаридан биридир. Бу завод 70 типдан кўпроқ машина ишлаб чиқармоқда. Картошкани сортларга ажратиб ташийдиган комплекс технологик линия ва картошкани омборларга жойлайдиган механик ускуна энг сўнгги техника янгиликларидан биридир.

Республика қишлоқ хўжалик машинасозлиги корхоналари ўз маҳсулотини қардош социалистик мамлакатларга, шунингдек Африкадаги ривожланаётган давлатга етказиб бермоқда.

БОЛГАРИЯ

● Болгария ўзаро иқтисодий ёрдам кенгаши доирасида 275 хил машина ва приборлар ишлаб чиқариш учун ихтисослашмоқда. Электрокарлар, юк ортиш машиналари ва автокарлардан ташқари, Болгария корхоналарида 46 хил прибор, 25 хил радиоэлектрон аппаратлар, буюм ва маҳсулотни сортларга ажратиб, ўраб-тахтлайдиган машиналар, гулзорларда ишлатиладиган машиналар, тамакини қайта ишлайдиган машиналарни ишлаб чиқариш ўзлаштирилди. Болгария озиқ-овқат саноати учун машина ва ускуналар ишлаб чиқаришда ҳам ўзаро иқтисодий ёрдам кенгашида қатнашувчи давлатлар орасида етакчи ўринни эгаллайди.

В Д Р

● 28 апрелда Ханойда шаҳар халқ кенгашига сайлов ўтказилади. Пойтахтда ва унинг атрофидаги 45 сайлов участкасида кўрсатилган 220 номзоднинг номлари маълум. Бу номзодлар орасида меҳнат қаҳрамонлари, ишлаб чиқариш илғорлари, социалистик мусобақа зарбдорлари, сиёсий ва жамоат ташкилотларининг вакиллари, фан ва маданият арбоблари бор. Номзодлардан 109 киши хотин-қизлардир.

ВЕНГРИЯ

● Дебреценда химия саноатига қарашли янги йирик корхонанинг биринчи навбати фойдаланишга топширилди. Бу ерда рўзғор буюмларидан тортиб, қувурларгача ҳар хил маҳсулотлар пластмассадан тайёрланмоқда. Корхона биринчи навбатининг қуввати бир йилда 5000 тонна тайёр маҳсулот чиқариш учун мўлжалланган. Корхона қуриб биткaзилганидан кейин йилига 26—28 минг тонна маҳсулот ишлаб чиқаради.

ЮГОСЛАВИЯ

● Югославия далаларида кўкламги ишлар қизғин давом этмоқда. Воеводина, Шумадия ва Словенияда ер ҳайдаш авж олдириб юборилди. Мамлакатнинг бир қанча районларида баҳори экинлар экиш плани 50 процент бажарилди. Қанд лавлаги ва картошка экиш ҳам муваффақиятли давом этмоқда.

М Х Р

● Улан-Баторда рус-монгол янги луғатининг биринчи томи босмадан чиқди. Луғатни Монголия Халқ Республикаси тил ва адабиёт институти тайёрлаган. Луғатнинг икки томида 50 мингга яқин сўз бор. (ТАСС).

МОСКВА ЖАМОЛИ

ГЎЗАЛ пойтахтимиз Москвада йилдан-йилга замонавий типдаги кўркам турар-жой бинолари кўплаб қад кўтармоқда. 38- кварталдаги Калинин проспектида қад кўтарган бу муҳташам бинолар пойтахтнинг ғарбий-жанубий райони қиёфасини тубдан ўзгартириб юборди. Кўпқаватли бинолар бошқа районларда ҳам барпо этилмоқда.

Б. Гадойбоев. фотоси.

Рус тили ва адабиёти республика педагогика институти студентлари бу қизни яхши билишади. Муҳаббат Раҳматова актив студентлардан бири. У олий ўқув юртида ташкил этилган бадиий ҳаваскорлик тўгараги машғулотларига ҳам қатнашади. Суратда: М. Раҳматова.

Ж. Юсупов фотоси.

ДОНОЛАР САЛОМАТЛИК ҲАҚИДА

● Шифокорнинг сўзи даволайди.

В. РОЖКОВ.

● Беморнинг кўнглини кўтариш унга ярим соғлик бахш этишдир.

Қирғиз мақоли.

● Қўпол кучдан кўра эркалаш туфайли катта мақсадларга етса бўлади.

ЭЗОП.

● Кўз қаерда бўлса ақл ҳам ўша ерда.

Халқ мақоли.

● Қуёшга ҳам, ўлимга ҳам тўппа-тўғри қараб бўлмайди.

Ф. ЛАРОШФУКО.

● Ширин кайф, енгил-елпи ҳаёт — бу тез қаришликдир.

В. ГЕТЕ.

● Осойишталик энг яхши малҳам.

Халқ мақоли.

Тўпловчи:

З. ЭГАМБЕРДИЕВ, медицина фанлари кандидати.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

ПОСТДА

Бугун яна постда у
Совуқ —
Чимдиб олар юзу қўлини.
Изғирин ҳам увуллар хунук, —
Бузмоқчидай фикру ўйини.
Коинот ҳам бунга таслимдай,
Гўё шунга ҳамма эгар бош.
Кўринмайди ой ҳам тилсимдай...
Аммо солдат бермоқда бардош.
На чўчир у,
На қўрқар зарра.
Қилча писанд этмас совуқни.
Бахтли сезар ўзин минг карра,
Бажаролса ҳарбий буйруқни.
Ёш қалбида Ватан ишқи бор.
Халқ ишқи ҳам ўсган беқиёс.
Онаси ҳам хат ёзар ҳар гал,
— Хизматингда орттир, — деб ҳавас.
Шу-чун турар у доим сергак,
Чегарани қўриқлаб ҳар он.
«Шитир» этса ҳамки бир терак,
Автоматин ўнглар шу замон.

Р. ЮНУСАЛИЕВ.

МАҲАЛЛАДА НАВРЎЗ

Баҳор ҳур диёримизга ўз сепини ёзаётган шу дилхуш кунларда ҳамма жойда наврўз байрами, наврўз шодиёнаси давом этмоқда.

Яқинда Октябрь районидаги «Правда» маҳалласи аҳли ҳам карнай-сурнай садолари остида ўзлари бунёд этган боққа тўпланишди.

Ҳамманинг чеҳрасида гулгин шодлик барқ уради. Тобора авжига чиқаётган ўйин кулгининг, дўстлар гурунгининг чеки-чегараси кўринмасди. Атоқли ўзбек шоири Муқимий айтганидек:

Навбаҳор очилди гуллар,
сабза бўлди боғлар,
Суҳбат айлайлик келинглар
жўралар, ўртоқлар.
Хуш бу маҳофилди тириклик,
улфату аҳбоб ила,
Ўйнашиб гоҳи табиатни
қилайлик чоғлар.

Наврўз байрами йиғилишини маҳалла комитетининг раиси Муҳаммадали Зоҳидов очди. У йиғилганларни қутлаб биринчи сўзни Ўзбекистон радио ва телевидение комитети ота-оналар университетининг ректори Аъзам Рустамовга берди. Аъзам ака Рустамов наврўз байрами тўғрисида гапириб бундай дейди:

— Бу ажойиб наврўз байрамида ёри-дўстлар, қариндош — уруғлар қир ва адирларга, чаман боғларга лола сайилларига чиқишиб, баҳор ҳавосидан, наврўз таомларидан баҳраманд бўладилар. Жағ-жағ сомса, кўкат чучвара, ялпиз сомса, буғдой кўкатидан сумалак қиладилар. Ёшларимиз ҳурматли кексаларга наврўз совғалари келтирадилар. Қарияларимиз эса ёшларга ўқиш, меҳнат ва ҳаётда муваффақиятлар, бахт-саодат, узоқ умр тилайдилар. Бугунги нишонланаётган наврўз байрамимиз ана шундай бахт, дўстлик ҳамда гул байрамидир. Наврўз гул байрамигина эмас, шу билан бирга меҳнат фаслини қутлаш байрамидир.

Кейин сўзга чиққанлардан Ўзбекистон Фанлар Академияси Шарқшунослик институтининг катта илмий ходими, филология фанлари кандидати Исматулла Абдуллаев, Октябрь район хотин-қизлар комитетининг раиси, 169-мактаб директори, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган ўқитувчи Муҳаррам Одилова ва бошқалар маҳалла аҳлини байрам билан қизғин табрикладилар. Ишларида катта муваффақият, турмушларида бахт-саодат тиладилар.

Шундан кейин даврага бирин-кетин лола кўтарган кичкинтойлар кириб келадилар. Яна жозибали карнай-сурнай садолари авжга чиқади. Дастурхонга турли хил наврўз ноз-неъматлари, наврўз таомлари тортилади.

Н. ТЎРАЕВ.

БАНКНИНГ ЁРДАМИ

Ўрта Осиё темир йўлининг юк ташиш хўжалиги энг янги замонавий техника воситалари билан ускуналанмоқда.

Бунда давлат банкининг маълум муддат шарти билан бераётган қарзи катта роль ўйнамоқда. Кейинги тўрт йил ичида шу мақсадда икки миллион сўмлик кредит олинди.

А. ПАРИМОВА.

СПОРТ

ФУТБОЛ. Софияда Болгария терма командаси футболчилари биринчи олимпиада саралаш учрашувини ўтказдилар. Улар Германия Демократик Республикаси футболчиларини қабул қилиб, 4:1 ҳисобида ғалаба қозондилар. Рақибларнинг иккинчи учрашуви 24 апрелда Лейпциг шаҳрида бўлади.

ШАХМАТ. Жаҳоннинг собиқ чемпионлари Михаил Ботвинник, Василий Смислов ва шу номга даъвогар даниялик Бент Ларсен Монакода ўтаётган халқаро шахмат турнирида пешқадамлик қилмоқдалар. Улар олти турдан сўнг тенг очко тўплашди.

СУВ ПОЛОСИ. Тошкентда СССР биринчилиги биринчи давра ўйинлари бўлиб ўтди. Сўнгги турда Тошкентнинг «Меҳнат» командаси Минскнинг «Буревестник» спортчилари билан учрашиб, 4:3 ҳисобида ғалаба қозондилар. Бу ғалабадан сўнг улар турнир жадвалида саккизинчи ўринга кўтарилдилар. Меҳнатчилар, шунингдек Харьковнинг «Динамо» командасини 8:2 ҳисобида, Тбилисининг «Локомотив» командасини 5:4 ҳисобида енгган эдилар. Ҳамшаҳарларимизнинг Москва энергетика институти вакиллари билан бўлган ўйини 8:8 ҳисобида дуранг бўлган эди. Тошкентликлар қолган учрашувларда мағлубиятга учраган эдилар. Шундай қилиб, биринчи даврада «Меҳнат» командаси 7 очко тўплади. Тўплар нисбати 48:54.

Тошкентда бўлган мусобақаларни Олмаотанинг «Динамо» командаси жуда яхши ўтказди. Динамочилар 18 имкониятдан 18 очко олиб энг юқорига кўтарилишга муваффақ бўлдилар. Уларнинг тўплар нисбати ҳам жуда яхши. Қозоғистон вакиллари рақиблар дарвозасига 41 та тўп киритиб, ўз дарвозаларидан 20 та тўп ўтказдилар. Иккинчи ўринни Астраханининг «Спартак» командаси олди. Бу команда Москва локомотивчилари билан тенг очко (12 тадан) тўплаган бўлса ҳам, тўплар нисбати яхши бўлганлиги учун иккинчи ўринни эгаллади.

Турнир жадвалининг охирида 9-ўринни олган Эстония терма командаси ва 10-ўринни олган Харьков динамочилари қолдилар.

Сув полоси бўйича мамлакат чемпионатининг иккинчи тури Қозоғистоннинг Кентов шаҳрида ўтказилади. Спортчилар бу ерда 19 апрелдан мусобақани давом эттирадилар.

КУТУБХОНАЧИ МУҲАЙЁ

Киши ёшликдан орзу билан яшайди. Биров Гагариндек кўкда парвоз этишни хоҳласа, бошқаси кишилар саломатлигини кўзлаб, шифокор бўлишни, яна бири завод ва фабрикаларда жўш уриб меҳнат қилишни истайди. Албатта, ҳар бир касбнинг ўзига яраша гашти бор.

Ўрта мактабда ўқиб юрган чоғларидаёқ Муҳайё Аҳмаджонованн китоблар олами ўзига мафтун қилган эди. Шу сабабданми ёки кутубхоначилик касбига меҳр қўйганиданми, у мактабни битиргач Тошкент маданий-оқартув техникумининг кутубхонашунослик бўлимига ўқишга кирди. Ойлар кетидан йиллар бир-бирини қувиб ўтди. Муҳайё ўқишни тугатди. Шаҳардаги 3-болалар кутубхонасига йўлланма олди.

Тўғри, у дастлаб бироз қийналди. Буни сезган устози кутубхона мудираси Меҳри опа Умарова унга бой тажрибасини ўргатди.

Ҳозирда бу ёшлар кутубхонасига 700 дан ортиқ китобхон аъзо. Мазкур кутубхона 25000 китоб фондига эга.

Ёшлар кутубхонасида яқинда доҳиймиз В. И. Ленинга бағишланган «Ҳамиша барҳаёт», ўзбек мутафаккир шоири А. Навоийга бағишланган «Барҳаёт шоир» каби стендлар ташкил этилди.

Қ. МУҲАММАДЖОНОВ, А. БАҲОДИРОВ.

ШУНАҚАСИ ҲАМ БЎЛАДИ

ҲАЙВОНЛАР ЖАНГИ

Улуғ Ватан уруши даврида рўй берган бу қизиқ ҳодиса ҳақида «Челябинский рабочий» газетаси ўқувчиси И. Фортигин ҳикоя қилиб берди.

Бир куни немис қўмондонлиги Беловеж чакалакзоридаги партизанларга қарши жазо отряди юборишга аҳд қилди. Бу ғира-шира тонг пайтида юз берди. Фашистлар колоннаси партизанлар отряди турган жойга яқинлашиб қолган эди, шу пайт кутилмаганда қўтос подасининг ҳужумига дуч келди. Эсхонаси чиққан масталаст немис солдатлари тартибсиз равишда ўқ уза бошлашди. Ғазабланган ҳайвонлар солдатлар устига ёпирилиб келди. Пода етакчиси немис офицерини шохига илиб, даст кўтарди-да, ерга улоқтирди. Фашистлар ваҳимада қолиб, қичқира бошлашди. Кўплари автоматларини ҳам ташлаб, қочиш пайида бўлишди, бироқ қўтослар уларни қувиб етиб, бирма-бир эзғилаб ташлайвердилар. Шундай қилиб, Беловеж чакалакзорининг хўжайинлари бўлган қўтослар босқинчиларни шармандали суратда ҳайдашди.

Ҳозир бу жанговар пода бошлиғи — «Барус»нинг тулупи (ичи тўлдирилган териси) Беловеж музейида сақланмоқда.

ТАНБУРЧИНИНГ „НАВОСИ“

ФЕЛЬЕТОН

Чилонзор савдо марказининг Гагарин кўчасидаги складн. Хона ичи ним қоронғи. Саҳналардаги ясама тахтга ўхшатиб териб қўйилган яшиклар тўрида Ўзбекистон радио комитетининг собиқ машшоғи Турғун Алиматов кўзларини юмиб, танбур торларини навога созлаяпти. Хона ўртасига ёйилган эски-тускилар устида бир тўп эркаклар сорочкаси ёйиб қўйилган. Савдо марказининг трикотаж бўлими бошлиғи Леонид Литвиновский, шу бўлимнинг склад мудири Анатолий Губаревич, унинг дастёри Рамз Хўжаев, секция мудири Раиса Музафаровалар навони кутишиб, сорочка атрофида рақсга ҳозирлик кўришяпти.

— Тайёрмисиз, қани бошладик, — шу пайт Литвиновский Турғун машшоққа имо қилди:

— Мен тайёр, — машшоқ бир тебраниб кўзини қисиб, қўйди-да, енгини шимарди.

Литвиновский раҳбарлигида чайқовчилар «ансамбли» танбур торларидан таралган наво оҳангига йўрғалаб, рақсга тушиб кетишди. «Узторгодежда» базасининг экспедитори Зокир Эгамбердиев зўр бериб қарсак чалса, секция мудири Раиса Музаффарова шох ташлаб, Турғун машшоққа сирли ишва қиларди, Литвиновский эса, оғзини машшоқ томон карнай қилиб, навога лапар қўшарди:

— Сорочкадан нечта керак нечта?

— Ўртада қанча бўлса — ҳаммаси, ҳаммаси-я, ҳаммаси!

— Ҳозирча ўттиз уч донаси бор, ўттиз учдан тўлайсиз.

— Олганим бўлсин, ҳо, олганим бўлсин

— Хўроз экансиз, бизбоп экансиз!

Кўйлак савдоси пишиши билан наво ҳам, ўйин ҳам тўхтади. Алиматов ҳар бири 28 сўмлик япон сорочкасига ўттиз уч сўмдан тўлаб, тахтдан пастга тушди. Литвиновский бошлиқ ўйинчилар унга қўл қовуштирди.

— Танбур навосини соғинтириб қўймасдан, тез-тез келиб турсинлар, машшоқ. Йўлларига кўзимиз тўрт.

Алиматов бир қўлтиғига танбур, бир қўлтиғига бўғчани тиқиб, кўйлак бозори қайдадир деган куйни хиргойи қилганича Октябрь колхоз бозорига равона бўлди. У бу ерда кўйлакнинг ҳар бирини 36 сўмдан пулга чақиб, қўлтиғида яна танбури, ўзи кўрган складга чопди...

28 февраль, 1967 йил. Ўша ним қоронғи хона, ўша ясама тахт. Тепада Турғун машшоқ енгларини шимариб, танбур навосини чалаяпти. Унинг катта очилган кўзлари оғзи очиб қўйилган яшикларда. Яшикда эркак ва аёлларнинг кўйлак ва жемперлари ял-ял товланиб ётибди.

Бу гал раққосалар сони анча кўпайган, ўйин-кулги авжида. Литвиновский билан аёллар трикотаж бўлими секциясининг мудири Турсун Қосимовнинг қадамлари илдам, Улар танбур торлари «Жиринглаган» сари дирингглашар эди. Болалар трикотаж секциясининг мудири Муҳаббат Одилова ўзининг сирли санъати билан бошқа раққосалардан ажралиб турарди. У ҳар гал машшоқ рўпарасига келганида қўлини қоши тепасига келтириб, моллар баҳосини ошириб кетарди. Бу сафар Турғун машшоқ ҳам бўш келмади. Улар қанча муқом қилишмасин, ҳар бир жемпер баҳоси устига уч сўмдан ошиқ қўшмади.

— Жуда бўлмаса тўрт сўмдан қўшинг. Ахир биз ҳам кўпчилик, — Литвиновский куйга мос оҳангда ялинарди.

— Бозор кўтарса-ку, жоним билан қўшардим. Кўтармайди, найлайин. Ҳам ўзим, ҳам танбурим овора бўлганга яраша бизга ҳам қолсин-да, хўжайин. Ахир мен ҳам дунёйи боумид ҳузурингизга сиғиниб келдим-да, — деди машшоқ тор ипини таранг қилиб.

— Хўп, мен рози, танбурни чертинг, — Литвиновскийнинг «чертинг» дегани «ўзингиз танланг» дегани эди.

— Яхши, қани бошладик, — деди машшоқ танбур торларини қайта созлаб.

У танбурни «Олтин хўрозча» куйига чертган эди, склад мудири Анатолий Губаревич билан унинг дастёри Рамз Хўжаев болалар жемперидан 250 донасини, «тановвор»га чертганда, аёллар жемперидан 150 донасини, рақс устида бир нафасда ажратиб ташлашди. Машшоқ оёғи тагида товланиб ётган бу жемперлар тўпига суқланиб қарар экан, тамшаниб қўйди. У эртага ҳар биридан ўн сўмлик червон томишини кўз олдига келтириб, Литвиновскийга 400 дона жемпер болалаган 1200 сўмни узатди. Литвиновский шундан 225 сўмини 007592 рақамли фактурага ўраб, рўпарасида муқом қилиб турган Муҳаббат Одилованинг чеккасига қистирди.

Складнинг нариги бурчагида наволардан мўмдек эриб, кўзини сузиб ўйнаётган аёллар трикотаж секциясининг мудири Турсун Қосимовнинг кўз қири Одилова чеккасига тушди. У ҳам Литвиновский томон йўрғалаб, қаршисида тўхтади-да, қош қоқиб чеккасини тутди. Литвиновский шу вақтда «Узторгодежда» базасининг экспедитори З. Эгамбердиевга ҳар бир донаси устига 4 сўмдан қўйиб сотилган 150 та жемпер фойдасини санаётган эди. Улар кўз уриштириб олишгач, Литвиновский «яхши ўйнаганинг учун» деди-ю, унинг чеккасига ҳам 120 сўм пул билан 007596 рақамли товарсиз фактурани қистириб юборди. Ўша кунги танбур навоси шу билан тугади.

2 декабрь, 1967 йил. Ваъдага мувофиқ Литвиновский билан болалар трикотаж секциясининг сотувчиси Тожи Юсупова машшоқ Турғун Алиматовни тушдан кейин склад эшиги олдида таъзим билан қарши олишди.

— Хўш, савдолар қалай? — Литвиновский ичкарига таклиф қилар экан, сўради.

— Қалай эмас, хўжайин, танга. Мана, эшитинг. — Алиматов танбур торини жиринглатиб қўйди.

— Қойил, мана буни танбур деса бўлади. Танганинг маъносига тушуниб қолибди-ку. Уни-буни қўйингчи, бугун танбурни қайси куйга чертасиз?

— Гапни очиги ўзим ўлгудек болажон одамман. Энг яхши кўрган болалар бопига чалиб берсам.

— Жуда яхши. Ўзи ҳам сизга лойиқ, 240 дона болалар боп жемпер қолувди.

Танбур чертилмасдан рақсга тушиб кетаётган сотувчи Юсуповани Литвиновский тўхтатиб қолди:

— Э, нега бунча ҳовлиқасиз, ёш бола эмассиз-ку, ахир. Аввал пулни олайлик, кейин... Ҳаммасини беролмаймиз. Ҳозирча 180 дона олиб туринг. Қолган олтмишини бенаво соз айлаб прилавкада сотамиз.

Литвиновский «қани пулни чўзинг», дегандек Алиматовга «боя жаранглаган торни чертингчи, қандай овоз бераркин, деб кўзини қисди. Ер тагида чувалчанг қимирласа биладиган машшоқ чўнтак кавлади. Литвиновский 180 та болалар жемперидан оқиб келган 550 сўм фойдадан 90 сўмини Юсупова чеккасига қистираркан, унинг қулоғига шивирлади:

— Мана, энди ҳар қанча рақсга тушиб, дирингласангиз арзийди.

Ўша куни складда танбурнинг жарангдор овози, ўйинчиларнинг дўпири, кулги-хандалари, қарсак садолари кечгача тинмади. «Чунки, улар ҳар қанча куй эшитиб рақсга тушишса арзийдиган иш қилиб қўйишган эди».

Ҳа, ўша куни бўлим мудири, савдо марказида хизмат кўрсатган машҳур ўйинчи Турғун Қосимовга 19 минг 437 сўмлик товарсиз фактурани ўтказиб, 500 дона эркак ва аёллар жемперини «Узторгодежда» базасининг экспедитори З. Эгамбердиев билан машшоқ Турғун Алиматов орқали гумдон қилиб, машшоқ навосининг қулоқлари остида қолган оҳангга энг сўнгги марта рақсга тушиб турган пайтлари эди. Улар Турғун Алиматов уйида 19 минг сўмлик, яъни 400 дона жемпер топилиб, иш чаппасига кетганлигидан бехабар эдилар.

Ҳар бир бошланган ишнинг охири бўлади. Машшоқ Турғун Алиматовнинг «Танбур навоси» ҳам сўнгги пардага бориб, поёнига етди. Унинг қўлидан танбури сирғалиб, тушиб синди, торлари қат-қатидан узилди, рақсчиларнинг ҳам чарчаган оёқлари қалтираб, беллари қийшайди. Навога жўр бўлган тиллари калимага келмай қолди. Ножўя ханда билан бошланган иш армон йиғиси билан ана шундай тугади.

Илгари Турғун Алиматовнинг танбур навосини ким севиб эшитмас эди, дейсиз. Шу навони чертган қўллар энди кўпчилик ҳаққига чангал солгандан кейин нима ҳам дейсиз!?

Садқайи танбур навоси кет-е, чайқовчи.

А. ШАЙХОВ, А. ЙЎЛЧИЕВ.

БАҲОР СУҲБАТИ. Р. Шамсутдинов фотоэтюди (ЎзТАГ).

БИР КОЛХОЗ ЯНГИЛИКАРИ

КЎРКАМ БИНОЛАР

Оққўрғондаги Навоий номли колхознинг «Октябрь 30 йиллиги» қишлоғи тобора чирой очмоқда. Ўтган йили ўн беш хонадон янги уйларга кўчиб ўтди. Колхоз марказида меҳмонхона, янги клуб ва правление учун бинолар қад кўтарди.

Бу йил яна 30 хонадон учун уй-жой қуриш мўлжалланмоқда.

ЛИМОН КЎПАЯДИ

Колхозда цитрус ўсимликлари ўстиришга алоҳида эътибор берилмоқда. Яқинда Кавказдан 120 туп лимон кўчати олиб келинди. Кўчатлар махсус траншеяларга ўтказилди.

Б. ХАЛИЛОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 13/IV да Марварид қидирувчилар, 14/IV да кундуз Жизель, кечқурун Дилором.

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 13/IV да Сарвқамат Дилбарим

14/IV кундуз Қутлуғ қон, кечқурун Мудҳиш айбнома.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 13/IV да Ўғил уйлантириш, 14/IV да кундуз ва кечқурун Қизбулоқ.

КИНО

Анна Каренина — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Голгофа — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «МОСКВА» (кундуз соат 2, кеч, 6, 8 да).

Эркак ва аёл — «ЎЗБЕКИСТОН», «ДРУЖБА» (2-залда), «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Икки дил достони (кундуз 1.30, кеч 8.10 минутда, ўзбек тилида), Қасос (кундуз ва кечқурун): — НАВОИЙ номли.

Фантомас (1-2 серия, эрталаб соат 11.45, кундуз 3.15 минутда). Умид қирғоғи (кеч соат 6.45, 8.30 ва 10 да): — «ЧАЙКА».

Қора автомобиль — Ғ. ҒУЛОМ номли (кундуз ва кечқурун).

Кавказ асираси — «МОСКВА» (эрталаб соат 10, кундуз 2,4 ва кеч 9.40 минутда).

ЮТУҚЛИ ОМОНАТЛАР

51 — ютуқлар тиражининг РАСМИЙ ЖАДВАЛИ

Бу тираж 8 апрелда Тўй-тепа посёлкасида бўлиб ўтди.

Тошкент ва Сирдарё областлари омонат кассаларида сақланган омонат счётларининг қуйидаги номерларига ютуқлар чиқди:

счёт номерлари	ютуқ миқдори ўртача омонат суммасига % билан	счёт номерлари	ютуқ миқдори ўртача омонат суммасига % билан
А—24	25%	А—542	50%
А—74	25	А—594	25
А—92	25	А—630	200
А—127	25	А—643	25
А—165	25	А—689	25
А—219	25	А—740	25
А—259	25	А—765	25
А—302	25	А—811	25
А—322	25	А—841	25
А—390	25	А—912	50
А—433	25	А—932	100
А—462	25	А—966	100
А—499	25		

✦ Счётларнинг сони 1000 дан ошган омонат кассаларида, биринчи мингда қайси номерлар ютган бўлса, қолган мингларда ҳам шу номерлар ютгандир.

Масалан: счёт №№ 1024, 2024, 3024, 1074, 2074, 3074, 1219, 2219, 3219 ва ҳоказо.

Тираж комиссиясининг раиси — Ўрта Чирчиқ район ижроия комитети раисининг ўринбосари С. Г. Кондратьева.

Комиссиянинг масъул секретари — Р. С. Бондаренко.

БАЛИҚЧИЛАР ДИҚҚАТИГА!

16 апрелдан 31 майгача Узбекистон ССРнинг ҳамма ҳовузларида балиқ тутиш ҳунармандларига балиқларнинг урчиши муносабати билан уларни тутиш

ТАҚИҚЛАНАДИ

Шу вақтларда кўнгилли спортчи балиқ тутувчиларга, балиқ қўриқлаш участкалари органлари махсус ажратган жойларда, фақат қармоқ билан тутиш мумкин.

Узбекрибвод.

ТОШКЕНТ ШАҲАР «БИЛИМ» ЖАМИЯТИ VII КОНФЕРЕНЦИЯСИ ДЕЛЕГАТЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

Конференция 16 апрель эрталаб соат 10 да Округ офицерлар уйида (Энгельс кўчаси, 13 уй)

ОЧИЛАДИ

Эрталаб соат 9 дан регистрация қилинади.

ТОШКЕНТ ШАҲАР ЭЛЕКТР ТАРМОҚЛАРИ КОРХОНАСИ (Таш ГорПЭС)

ҲАММА КОРХОНА РАҲБАРЛАРИ, ҚУРИЛИШ ТАШКИЛОТЛАРИ, ИШЛАБ ЧИҚАРУВЧИЛАР, ТУРАР ЖОЙ КОНТОРАЛАРИ БОШЛИҚЛАРИ, БРИГАДИРЛАР, БУЛЬДОЗЕРЧИЛАР, ЭКСКАВАТОРЧИЛАР ВА АЙРИМ КИШИЛАР

ДИҚҚАТИГА

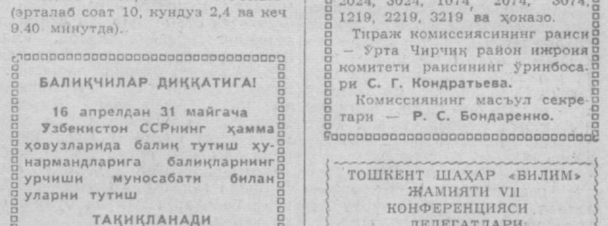

ер ишлари билан боғлиқ бўлган ҳамма ишлар симёғочлар ўрнатиш, қувир ва стерженлар ўтказиш, дарахт экиш.

ТАШГОРПЭСНИНГ КАБЕЛЛАР ТАРМОҒИ БИЛАН КЕЛИШИЛГАН ҲОЛДА БАЖАРИЛАДИ.

ТашГорПЭС вакилини чақиртирмасдан қилинган иш натижасида электр кабел шикастланиши ва саноат қурилиш, шаҳар турар жой уйларини электр таъминотидан маҳрум қилиш мумкин.

Ҳамма справкалар учун ТашГорПЭС вакилларига қуйидаги телефонлар орқали мурожаат қилиш мумкин:

Чилонзор ва Фрунзе районлари — Ж-7-21-71, Ж-7-17-56;
Октябрь райони — 4-32-72, 4-09-40;
Ленин ва Ҳамза районлари — 11-08-67, 6-62-07;
Куйбишев райони — В-30-13.

ТАШГОРПЭС.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана, областного Совета депутатов трудящихся.

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26 уй

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — В35212, Редактор ўринбосарлари — В35885, В36232, Масъул секретарь — В34808. Пропаганда, адабиёт ва санъат бўлимлари — В31936, Саноат, транспорт ва қурилиш бўлими — В33786, Партия турмуши. Ахборот ва спорт бўлимлари — В35811, Қишлоқ хўжалиги, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари бўлимлари — В39050, Совет қурилиши, маиший хизмат ва шаҳар хўжалиги бўлими — В38761, Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — В34048, Эълонлар бўлими — В38142, Коммутатор — В30249 дан В30258 гача.

Узбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Р. 02385. ИНДЕКС — 64697. № Б — 1841.